

SLOVENSKI NAROD.

Rebra vsak dan s večer izvenemil nedelje in pramike ter velja po pošti prejema na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petorostopne peti-vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafljovih ulicah št. 5. — Upravištvo naj se blagovoljno pošilja naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Pogajenno številka po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Kmet - milijonar.

Ljubezni dunajski pisatelj Rajmund je v svojih časih tudi pri nas predstavljal čarobni igri »kmet-milijonar« ustvaril originalen tip, ki se ga človek nehoté spominja, če gleda in zasleduje delovanje in nehanje klerikalcev.

Kakor je postal kmet-milijonar urnebesno ošaben in sultansko mogočen, ko je čutil milijon v žepu, misleč, da je zdaj ves svet njegov, da lahko stori in dela kar hoče in da zmore vse pohoditi kar se mu ustavlja, prav tako so tudi naši klerikalci, odkar imajo veliko večino med kranjskimi državnimi poslanci in se smejo nadejati, da dobe tudi večino v deželnem zboru.

Najbolj zabiti gorenjski bahač ne more nastopati tako oblastno in prepotentno kakor nastopajo zdaj klerikalci.

Delajo se in govore kakor bi bila njihova moč neomejena in njihova volja sveta postava in kar v glavo jim ne gre, da ljudstvo še vedno ne trepeti pred njimi in da svobodni selci še vedno ne leže pred njimi na trebuhih. Delajo in govore kakor bi bila njim izročena vsa javna oblast in kakor da bi je že ne bilo moči, ki bi se jim mogla in smela ustavljati.

Z drznim cinizmom proglašajo, da ne dobi nihče več javne službe na Kranjskem, kdor se ne zapiše klerikalcem in kdor ne priše, da bo storil vse, tudi največjo krivico, ako bodo to zahtevali klerikalci. Takisto je s podporami iz javnih sredstev. Širokoustno razglašajo, da ne bo podpore za nobeno stvar, za nobeno javno napravo in za nobeno kulturno ali gospodarsko društvo, ki se ne podvrže klerikalnemu diktatu. Naj se kdo gane tako, da klerikalcem ni všeč, hitro planejo po njem in ga skušajo z najgrjim terorizmom ugnati. Kar jim ni prav, vsemu groze z uničenjem.

Klerikalci bi radi igrali vlogo perzijskega šaha, ki je dal parlament razgnati in pobesiti in poklati vse, kar se mu ni brezpogojno uklonilo. Toda perzijski šah ima na svoji strani realno moč, puške in bajonete, in zato naši klerikalci niso podobni perzijskemu šahu, marveč Rajmundovemu kmetu-milijonarju.

Toda, čeprav so klerikalci v svojih sedanjih nastopih brezmejno

smešni, vendar zasluži njihovo početje občno pozornost. Danes je to početje samo še zabavno, danes ima še humorističen značaj, ali vendar je karakteristično kot izraz miselnosti in namenov klerikalcev.

Smešni so klerikalci, ker nimajo moči, da bi to uresničili, kar groze, in ker take moči tudi nikdar ne bodo imeli. Ali o tem ni dvoma, da bodo storili vedno vse, v kar bode zadostovala njihova moč.

Kolikor bo sploh mogoče, bodo klerikalci vedno krivični in nasilni, komur bodo mogli škodovati, bodo škodovali, kar bodo mogli uničiti, bodo uničili. Kmet - milijonar si s svojim milijončkom sicer ni mogel podvreči sveta, tudi zvezd ni mogel klatiti, a kar se da napraviti z milijončkom, je vendar napravil, čeprav so se vsi ljudje smejali njegovi blazni megalomaniji.

Ravno tako je z našimi klerikalci. Saj so smešni kakor predpustne šeme, ali tudi predpustna šema zna postati nevarna. In na to stran klerikalne megalomanije se premalo pazi, oziroma je premalo odpora. Klerikalci bi radi etablirali strahovladu na Kranjskem in zato jim je treba z mečem stopiti na pot.

Pismo s Hrvaškega.

(Glede dogovora z Madžari. — Rauchova agitacija. — Starčević-antiklerikalci.)

Zagreb, 10. julija.

Kakor sem vam poročal v zadnjem svojem pismu, vršili so se nedavno, ko so se hrvaški delegatje mudili v Pešti, na dve strani dogovori med hrvaškimi in madžarskimi poslanci. Prve dogovore je sprožila in pričela madžarska ljudska (klerikalna) stranka z našo hrvaško stranko prava (klerikalna frakcija). Ti dogovori so se kmalu prekinili, ker je koalicijska odklonila pogoje, ki so jih sprožili člani stranke prava. Potem so se začeli tajno dogovori med koalicijskim zastopnikom in zaupnikom dr. Wekerleja. Ta pogajanja pa so se razbila ob Wekerlejevi zahtevi, naj se s hrvaške strani opusti borba v jezikovnem vprašanju, da se pozabi na železničarsko pragmatiko.

V javnost so prodrle o teh dogovorih najprej le kratke vesti. Za vsakega politika je bilo jasno, da so Ma-

džari s temi dogovori samo izkušali našo delegacijo, hoteli so nam izvesti tisti minimum naših zahtev, da bi se znali po tem za bodočnost ravnanje ter si urediti svojo politiko za jesen.

No poslanec Zagorac je v svoji nerazumljivi ambicioznosti, da se pokaže, hipoma obelodanil vse prepozicije, na podlagi katerih se je zedinilo par članov hrvaške stranke prava z nekaterimi madžarskimi poslanci. To je minimum minimuma, ki bi imel v glavnem edini namen, da zruši Rauchovovladu ter da pride na krmilo takozvana prehodna, ali vendar odgovorna politična vlada. Te pogoje je plenum koalicijske odklonil že v Pešti, in ako bi se bilo tudi posrečilo skleniti na temelju teh točk nekakšno premirje, veljalo bi mnogo truda, da se opraviči toliko popuščanje z naše strani.

Nato je zopet na drugi strani poslanec Supilo objavil, da oni dogovori, ki jih je vodil poslanec Zagorac, niso bili ničesar resnega, mnogo važnejši so bili drugi dogovori — tajni — za katerimi je bil skrit dr. Wekerle...

Na ta odkritja so seveda morala slediti z madžarske strani dementovanja. Najprej je Rakovsky od ljudske stranke dvakrat izjavil, da se ni ponujal Hrvatom, temu da je ravno nasprotno resnica, a potem je Wekerle izjavil, da ni vodil nobenih dogovorov.

Na zadnji seji koalicijske v Zagrebu so se oglašali ostri ugovori proti takemu neresnemu razglašanju dogovorov, ki niso niti dovedli do cilja; izdal se je komunique, v katerem se pravi, da koalicijska kot celota ni vodila nobenih dogovorov.

S tem je akcija proti Rauchovemu režimu odgodena do jeseni. Dr. Frank je s svojo preostalo mu enajstoročje poslancev že hotel izriniti te dogovore v Pešti za hud nasok na koalicijsko, zato je izdal »proglas na narod«, v katerem naziva koalicijsko »izdajalsko« zaradi onih točk za premirje, ki jih koalicijska ni niti sprejela! Ta proglas je ostal brez najmanjšega efekta. Dr. Frank ni več nevarna oseba — kača z izpuljenimi strupenimi zobmi.

Rauch hoče te vroče dni porabiti za svojo agitacijo »med narodom«, a postaja pri tem jako smešna figura.

Tam pri Karlovcu in v nekaterih liških mestih in trgih so ostale mitnice, od katerih teče mitnina v ogrsko blagajno. Proti tem nestvorom se je že davno vzdigala opozicija, a po padu madžaronov je storila narodna stranka korake v Pešti, naj se te mitnice umaknejo. To vprašanje, ki bi se moralo prej ali slej rešiti, je sedaj končno rešeno in to ogledano kost so vrgli Rauchu iz Pešte, da se ž njo na Hrvaškem proslavi! Od vsega velikega svojega gospodarskega proglasa je padel Rauch na — mitnice.

Ker ni bilo druge pomoči, poskušal je sedaj Rauch, da izrabi zase ta ubogi »uspeh«. Dočim bi pri drugih prilikah zadostovalo, da se preklic teh mitnic razglasi v uradni listu, napravil je Rauch celo ekspedicijo, razburil vse oblasti, šel osebno k onim mitnicam, da jih z velikimi govornicami odstrani. Toda se še ni spraval na to pot, ko je že ponesrečil ter je moral svoje potovanje odgoditi. Prva postaja naj bi bila Rauchu Karlovac. Kakor hitro se je tam izvedelo, da ondotni načelnik dr. Banjavčić, drugače ugleden član hrvaške stranke prava, namerava sprejeti v svojo hišo Raucha, vzdignili so se v prvi vrsti občinski zastopniki ter v izredni seji od župana zahtevali pojasnitve. Ko pa je Banjavčić izjavil, da misli res Raucha pogostiti, sicer ne kot župan, temuč kot njegov stari prijatelj, in ko ga je nadalje še hvalil kot »prvega narodnega hrvaškega bana po Mažuraniću«, tedaj je vstal poslanec dr. Lukinić ter izjavil v imenu celokupnega mestnega zastopstva, da odloži mandate, ker načelnik noče sam demisionirati.

Ko je Rauch izvedel za razpoloženje, ki vlada v Karlovcu, ni šel tja v nedeljo, kakor se je bil napovedal, temuč v ponedeljek, a še takrat je le bliskoma preletel skozi mesto. Proti Banjavčiću so bile zvečer demonstracije in s tem je ta večni kompromislar končno dokončal svojo karijero.

Enako kakor Karlovac, je sklenilo tudi mestno zastopstvo v Petrinju soglasno, da se ne odzove banovemu pozivu ter se ne udeleži odprave mitnic, ker ne marajo delati štafaze vsiljeni vladi.

Tako ste govorili dve koalicijski mesti, a zato je imel Rauch več sreče

v majhnih liških mestecih, kjer vladajo Frankovci. Zastopniki teh gnezd, najhujši Frankovci, posebno popje, so povsod navdušeno pozdravljali Raucha! Frankovo »Hrvaško Pravo« prav nič ne maha po Rauchu niti vsled tega ne graja svojih pristašev.

Boljšega in jasnejšega dokaza o tem, na kakšne elemente se Rauch naslanja, frankovci res niso mogli nuditi.

Zob-za-zob.

(Dopis iz Vipavskega)

»Lažiljub« je v svoji 27. številki prinesel pod zaglavjem »Liberalno slavje na Planini« pri Vipavi podel dopis, v katerem lumparsko napada komaj ustanovljeno »Bralno društvo« in nekatere neljube mu osebe. Že leta obstoja tu katoliško izobraževalno društvo, v katerem se je že plesalo in neki župnik je celo rekel, ko je neki klerikalni agitator s svojo nevesto ali kar je že, plesal, da se Marija veseli, ker sta se taka dva znašla, ki imata »zlatu« — seve tam, kjer izgubi hrbet svoje pošteno ime — a še do danes nam ni na misel prišlo temu vzor-društvu nasprotovati ali škodovati, in to, ker je bilo po nekem duhovniku blagoslovljeno za omaro. Presvetli cesar je dal vsem enake pravice, in ne samo klerikalcem. Ta bi bila lepa, da bi mi še zgani ne smeli brez farovškega dovoljenja. Duhovniku povemo v obraz, kakor mu je v obraz zalučal g. Stibilj, da je lažnik; naj s svojim hinavskim delovanjem neha. Naše časopisje naj pusti v miru, ker ga nič ne stane. Da so ravno klerikalni listi najnesramnejši, se je že milijonkrat dokazalo, zato pa, kersoduhovniki in drugi zabredli — jim naše časopisje izprauje vest. — Tedaj živite po Kristusovih naukih — ne pa kakor farizej. Naš — slavnoznani —

LISTEK.

Gospod Mihael.

»Glejte si no,« je mislil gospod Mihael Konoplja, »kaj vse se človeku ne pritakne! Nak, kaj takega se mi pa zopet ni sanjalo.«

Zelo obupan je bil naš junak, tako je bil čuden, da je sedel že pol ure v sami srajci na postelji. Sedel je in si podpiral zamišljeno, oblično glavo s pestjo, a gole noge so mu visele čez posteljni rob. Čisto je bil pozabil, da se mu mudi v pisarno, in da mora pred odhodom pozdraviti sosedo, okroglo in rdečo vdovo Meto. Sanjale so se mu zares velikanske stvari.

»Sedim, sedim, sedim sredi sobe,« je pravil sam sebi, »pa se odpro vrata. In glejte ga zlomka! Sam, prvi vrag stoji na pragu!«

Mihael Konoplja se je kar zavzel. Zavzel se je vnovič nad sanjami in tedaj se je spomnil svoje sosedo. Hitro je skočil v hlače in golorok in tak, kakor je bil, je stekel skozi duri.

Tudi vdova Meta se je zavzela in ostrmela:

»Gospod Mihael, kaj pa se je zgodilo? Njegovo lice je bilo zares tako skrbno polno, in oči tako prestrašene, da se je ženska po pravici vznemirila.

»Kaj še ne veste! O hudiču se mi je sanjalo!«

In gospod Mihael začne zopet:

»Sedim, sedim... vrag stoji na pragu. Kar takoj sem ga spoznal, zavihan repek mu je gledal iz hlače, frak je imel na sebi, kot marker, in dva rožička na temenu. »Dober dan,« mi pravi, »a ste že vstali?« »Bog daj dva,« odgovorim in nič se ne bojim. »Vstal sem, vstal,« pravim, »pa ne vem, če bo vreme. Z vdovo Metko bi se šla sprehajati, takole okoli Rožnika pa k Zeleni žabi.« Tam imajo prav dobra reberca... — »Aha, aha, z vdovo Metko,« povzame hudič, »prav čedna ženska je to. Še jaz se je večkrat domislil. V loterijo pridno stavi, včasih tudi zakolne in dedce ima zelo rada. Da, da, Mihec Konoplja, za hlačami rada gleda. Imam veselje z njo, ta bo še moja.« — »Kaj tvoja!« zavpijem nad hudičem, pa se mu zaprašim v glavo. Tako sem ga zmikastil, da me je na kolnih prosil, naj ga pustim pri miru. Še zdaj sem ves truden, tako sem se zdelal v sanjah.«

Vdova Metka je kar zijala, tako se je čudila sanjam.

»Mene je imel v mislih, pravite, gospod Miha, ti presneta reč!«

»Gospa Metka, prav vas, kar všeč ste mu bili!«

Vdova Metka se je pokrižala in vzdihnila:

»Da bi nas obvaroval sveti Mihael vseh izkušnjav in oblasti peklenškega poglavarja!«

»Ali niste mene klical, gospa Metka,« je vprašal gospod Mihael.

»Saj res, saj res, kar precej mi

morate pogledati v trompihel, katere so od hudiča.«

Ker je znal brati njen sosed, zato ji je bil v veliko pomoč. Sama ni bila tako učena, ker je mestu črk ločila, zdaj se je letala v kratkem krilu, fante pod koštanji.

Gospod Mihael je začel iskati po mali, zarjaveli knjižnici in potem prebral: »Hudič, z njim govoriti ali se celo lasati z njim: Zdravemu dobro, bolnemu slabo 23, 34, 49.«

To je stalo zapisano. Vdova in gospod sta nato sestavila tri terne, da jih stavita v loterijo.

Vdovi se je namreč sanjalo tisto noč, da ji rasejo lasje po zobeh, in da si je odstrigla ušesa, kar je oboje pomenilo nesrečo in žalost. Vzdihovaje je obsedela na zofi, in od strahu se ji je svetil pot na čelu, zaripelih lic. Gospod Mihael pa je hitel v loterijo in potem v pisarno. Cele pol ure je prišel prekasno; zato je pred pisarno vtaknil klobuk v žep in se delal, kot da prihaja iz ravnateljeve pisarne vesel in hraber.

V soboto je šel gospod Mihael pogledat, če so prišle prave številke. Dolgo je stal pred tablo vrnem okvirju z rdečimi arabkami. Majal je z glavo, in ni mu šlo v glavo, da ni bila potegnjena niti ena njegova številka. Tri je zadel pri piki: Namestu 23 je prišla 22, namestu 34 pa 33, namestu 49 pa 50.

Vdova Metka je tudi vzdihovala in vso nesrečo je pripisovala hudičarju samemu, ki je za nos potegnil njo in gospoda Mihela.

Študirala sta torej trompihel in ugibala svojo srečo in kaj je namenjeno vsakemu. Tam so stala nebeska znamenja, ki so prorokovala prihodnost. Vdova je bila rojena v znamenju divjega kozla, in gospod Mihael je bral: »Otroci v tem znamenju rojeni, imajo veselje do kmetije, so veseli in radi poje, dobe veliko denarja z ženo in svojimi dejanji.«

Hudo sta si trla glave, kako naj bi Metka dobila z ženo denarja, in morala sta si priznati, da sta pre malo učena. O gospodu Mihaelu, ki je bil rojen v znamenju bika, se je pa tole bralo: »Otroci v tem znamenju rojeni, so zarobljeni, umni, krotki, priljudni, jim gre vse modro in pametno spod rok.« Vdova Metka je kimala z glavo in pritrdjevala; strašno moder se ji je zdel gospod Mihael, o katerem so vedele bukve toliko lepega povedati.

Tako sta si preganjala čas vdova in gospod. Z njim pa se je zadnji čas čudno zgodilo. Včasih se mu je sanjalo, da govori s kavko, in takrat je zadel prav gotovo v loteriji. Lani je govoril z žabo, in tudi tedaj je manjkalo samo za številko, da ni imel ambe. Letos pa se mu je kar naprej sanjalo samo o vdovi Metki, in tako pregrešne stvari, da je gospod Mihael, ki je bil brumen in moder, še v sanjah zardeval. Gledal je na trompihel, in tam je stalo: »Ljubica, ž njo spati in jo objemkati, veselje in skrb.«

Takele so blodile gospodu po glavi.

Ali neko jutro se je zgodilo to:

Ležal je in mislil, ali bi se prej popraskal pod nosom, ali za ušesom, pa še ni utegnil končati težkega problema, kar ti plane vdova Metka k njemu v sobo. Bila je v sami srajci, in tako okrogla in lepo zalita, da je gospod Mihael kar poemakal z jezikom.

Stekla je k njegovi postelji čudo prijetna in hudo v strahu:

»O, gospod, kaj se mi je sanjalo! Z vašimi hlačami sem govorila!«

Gospod se je čudil, zelo čudil in majal z glavo. Nato je prijel vdovo za podbradek in jo začel tolažiti. Tolažil jo je, dokler ni zapel petelin. In tedaj je sprevlel gospod Mihael, da je zatajil in izgubil sveto nedolžnost.

Tako je minil dan za dnem. Solnce je vzhajalo in zahajalo. K letu osorej, ali ne, še prej, še mnogo prej, je pa vdova Metka prišla zjutraj k gospodu Mihelu in mu nekaj na uho zašepnila.

Gospod se je popraskal najprej za levim, nato pa še za desnim ušesom.

»Vzeti me boš moral,« se je zajokala Metka. Na žive in mrtve bi lahko pretepli gospoda Mihela, pa ga ne bi bolj bolelo, kot so ga Metkine solze. Nagnil je glavo in vzdihnil:

»Saj te bom, Metka, saj te bom.«

»Kdaj pa? Ali predpustom?«

»Predpustom.«

Vdova Metka si je obrisala oči in dejala: »To je pa res dobro znamenje, če se o hlačah sanja.«

C. Golar.

vzor-Jože Hartman je v cerkvi razsajal čez naše časopise, čez šolo, da je boljše, da ne zna otrok, oziroma človek ničesar, nasprotno, da postane morilec, kakor se jih sploh dobi med učenjaki-visokošolci. Rekel je, da Wahrmond in drugi učenjaki ne poznajo 6. božje zapovedi. Potemtakem če ni tako zarukan — spada tudi on med učene; ki ne poznajo 6. božje zapovedi. Nasemu »gospodu« nismo sedaj vse, bomo videli ob trgatvi, če bo dobro liberalno grozdje. »Lažljubov« dopisnik, povsod znana, a malopomembna stvar, pravi, da je naše društvo 21. junija obhajalo čimno dekanovega umora. To ste obhajali vi klerikalni butei, ki tako pišete. Predno se je izvršil umor, je društvo dokončalo svoje predpriprave in ni, kakor nam vi, satanovi hlapci, očitajte, v nikaki dotiki z umorom. Se sramujete, li ne? Odločno poudarjamo, da je vsa pangerska kri z dekanovim morilecem vred strogo klerikalnega duha in s tem bašta! Čudno pri vsem tem, da se klerikalec klerikalca boji in naročuje je železne »gartve«. Ko bi klerikalec imel srce, bi vsaj starčku, ki je njegove stranke, iz katere je morilec, prizanesel v teh britkih urah, a klerikalec je brez srca in ga nikdar ne bo imel — klerikalcu ostane le bisaga. Ti roža dehteca si nam hotela naprtiti morileca, pa je iz tvoje stranke! Fej te bodi! Hočeš se kaj več o tej krvi? Ko bi marsikdo tako živel, kakor je Janez Krstnik ali pa kakor je Krist učil: Moje kraljestvo ni od tega sveta — ne spravljajte si zakladov, bi bilo bolj »lušno« na svetu, tako pa ni in ni; za nas trpine je pekel in hudič na razpolago, za izvoljence pa piščeta in vse Micke sveta. Če je pekel, kakor nas učite, bodo morali vanj najprej vse »Lažljubove« pomagati z urednikom vred, ker take lumparije tiskati pusti — pometati, vse druge duše pa osvoboditi. »Domoljubova« čenčura trdi, da so na slavno-slavnega župana pritiskali Janez iz malna, bogatin Suštar, nadučitelj Vuga in celo orožniki. Stvar je bila takale: C. kr. okrajno glavarstvo je dovolilo društvu veselico, glede plesa je izreklo, naj se gre k županu. Ker so bile vse prošnje že od 10. junija pa do 21. junija zamen in ker je baje vriskal župan dne 20. junija okolo farovža: »Živijo, godbe ne bo, sem jo ustavil,« in ker je tudi 21. junija baje pri Pipanu rekel, da njegova velja, so šli odborniki še enkrat k njemu, da jim pove vzrok, čemu jim je godbo v Gorici ustavil in zakaj ne dovoli društvu veselice (to je že glavarstvo dovolilo) in plesa. Odgovoril je, da nima nobenega vzroka proti društvu. Iz tega se vidi, da mora plesati, kakor mu klerikalni kolovodje zapovedujejo. To pa je že možko! Ko so še (odborniki) ponovili svojo prošnjo z ozirom na še storjene stroške, je ta prostaški župan udaril ob tla in ob mizo ter zavpil: Pri moj duši, če sam cesar pride, ne dam dovoljenja. (So pričeli!) Godba je svirala nato koncertne komade. Vkljub temu imamo radi farovške in županske gonje obilo stroškov. Sram vas bilo škodoželježi! Gola in hudičeva laž je očitanje, da so orožniki, nadučitelj Vuga, Janez iz malna in bogatin Suštar pritiskali na župana, grozeči se s kamnom in nožem. Za kaj takega so klerikalci pod njih robatim kolovodjem. G. Vuga ni ne pismeno niti ustmeno od župana zahteval plesa, ker nima z zadevo ničesar opraviti. G. Iv. Mave in orožniki so vprašali edino po vzroku. Vse tisto, kar klerikalec naredi ali hoče izvršiti, stavijo na nas, a se motite kar pri Pangereu. Klerikalec je sram svojih učencev, zato bi jih radi oddali — a ni odjemalcev. Gosp. Jože Marc je rekel: Bolj sem vesel, da je godba prišla, kakor bi mi kdo tisočak v žep dejal. Ta tisočak pa diši farovski bisagi, a ga ne bo imela, naj le cedi slino. Ko bi dopisnik tako bedast ne bil, bi videl, da je skoro cela njegova stranka plesala, razen dveh ali treh fantov, je vse klerikalno zraven prišlo. Že iz tega, ker je vse drugače v »Lažljubov« povedano, se vidi, da ni bilo tega obrekovalca zraven, in da je najbrž tičal do 40 let v materinih čizmah. Tak je klerikalec, kaj postava, kaj presvetli cesar, on gleda samo, da svoj namen doseže. Ker pa tem brezdomovincem ni nič sveto, zato opozarjamo oblasti, da nad takimi strastnimi klerikalci čujejo. Varnost je lepa čednost. Če bo naš duhovnik tako razvnel ljudi, postane Planina druge Goče. Gospod Hartmann, ali je Krist tako učil, ali mar mislite, da mi ne smemo živeti in ničesar imeti, zlasti časopisov? Brigajte se za svoj posel, pa bo prav. Odkar ste vi v občini, so začele sovražnosti. Kaj vse znate, ste pokazali 12. aprila, ko ste šli nad nekatere mirne vaščane kakor vihra, že odzunanaj ste prišli z zavihanimi rokavi. Na volišču ste pa divjali, in mislili smo, da ste ob pamet. Če ste pa mislili, da smo Planinci ljudje, ki bi se s takimi značaji pretepali, se motite in zahvalite Boga, da vas nismo naznanili predstojnim oblastim, kajti

tudi za duhovnike mora biti postavljeno. Veste kaj, do tu in ne dalje! Pustite nas v miru, kakor vas mi pustimo. Za vaše društvnike pa ne maramo, ker se bojimo, da bi se naše društvo okužilo, ker para hinavščine ni najti nogo li v vašem društvu. Torej, vsak zase. Seve nemirna klerikalna žila vam ne da miru, ali pa je navodilo od zgoraj. S tem, da ste se zadržali v nadučitelja vi vsevedni »Lažljubov« dopisnik, ste preklicano slabo vslugo napravili Lenasiju, zlasti zdaj, ko kandidira za vipavškega dekana. V najbolj občuten del telesa in najbolj skelčeno rano Lenasijevo ste zadeli. Sploh pa je rekel Lenasi g. Vugu, da če mu ne dokaže, zasluži šibice, nasprotno, da mu da še 300 K. G. Vuga je dokazal svojo trditve in sedaj kdo zasluži šibice? Na Lenasiju pa je vrsta, da izplača onih 300 kron, če je kaj moža, če pa ni mož svojih besed, potem tudi za dekana ni. Sicer pa pozor Vipavej pred njim. Poizvedite prej, kaj je vse v Smihelu naredil. Puščali in prizanašali smo marsikomu, a od sedaj naprej z o b z a o b. Kakor boste posojali, tako bomo vračali. Vaše omike smo siti. Torej, kakor vam drago. Končno se obračamo do rodoljubov, da se oglasio pri tukajšnjemu duhovniku, če imajo kako tablo za razbijati; da zna, je pokazal 12. aprila t. l., ko je podpiral tako gozdno gospodarstvo, ki po 10 letih še računov ne more položiti. Da, da, klerikalec nima srca! O tem in vsem bomo še govorili, torej potrpite vi pobeljeni grobovi! Pride še — Trdimož.

Glasovi z Jesenic.

— **Premeščenje jeseniškega postajenačelnika** A. Kollerja, je vzbudilo splošno odobravanje med tukajšnjim prebivalstvom. Težko se je pregrešila železniška uprava že takrat, ko je imenovala za Jesenice nemškega postajenačelnika, ki je sedaj sam dokazal, da ne more živeti v soglasju s prebivalstvom, ki želi slovenskega uradništva. Slučaj Koller je zanimiv, ker nam kaže, da moramo Slovenci, če treba tudi s silo nastopiti proti uvažanju tujih, osobito nemških uradnikov. Nič drugega nečemo kakor enakopravnosti, da bo slovenski sin lahko služil kruh na svoji lastni zemlji, kjer mu jo sedaj še odjeda — tujec!

— **Imenovan** je na Jesenice aspirant Stary iz Trsta, ki ne razume niti besedice slovensko. Ali je to uspeh Hribar-Mandičeve interpellacije v državnem zboru, kjer sta dovolj osvetlila ponemčevalno postopanje železniške uprave? Bomo videli, kdo bo imenovan za novega jeseniškega postajenačelnika!

— **Proračun** jeseniške občine je izdelan za leto 1908. ter za dobo 14 dni na vpogled vsem občanom v svr ho pritožbe. Občinska naklada bo na podlagi proračuna znašala 71%, kar gotovo ni veliko, če upoštevamo večletno počivanje naše občinske uprave in potreščine, ki so v občini neobhodno potrebne.

— **Občinska hiša** na Jesenicah. Med raznimi točkami proračuna nam je ugajala zlasti postavka 10.000 K za novo občinsko hišo na Jesenicah, katere stavba je proračunjena na 30.000 K in moramo biti gerentu g. Čebulju le hvaležni, da je spravil to zadevo v tir. Tujec, ki pride na Jesenice, se mora naravnost zgražati nad sedanjim poslopjem, ki je bolj podobno konjskemu hlevu, kakor pa občinskemu uradu. Vkljub tej očitni potrebi se je vložila proti tej proračunski postavki pritožba z bogved katerih vzrokov. Bivši občinski odbornik Markež, ki je hodil s pritožbo po občini, si s tem gotovo ne bo pridobil posebnih zaslug. Šolsko vprašanje se je na Jesenicah zavozilo, sedaj pa naj se še zidava občinske hiše. Vsaka stranka ima med gerentovimi svetovalci zastopnika, ki lahko v imenu stranke prijavijo svoje nasvete in pomisleke ter tudi vedno izjavi posledice, tako postopanje pa se pravi — pljuvati v lastno skledo. Če si bomo Slovenci metali polena pod noge, potem naj se svet ne čudi, ako pademo v nemško žrelo. To naj enkrat za vselej javno pribijemo in kdor trezno misli ter mu je res za stvar in ne morda za osebne prepire, bo tudi za nami. Pripomnimo, da tovarna kot največji davkoplačevalec ni proti zidavi občinske hiše in mi le želimo, da ostane postavka 10.000 K v proračunu.

— **C. kr. okrajno glavarstvo** v Radovljici je jako postrežljivo napram našim Nemcem, ker je na željo znanega Pongratza za ukazalo s posebnim odlokom, da morajo imeti vsi sklepi občinskega gerenta podpis dveh svetovalcev (seveda Pongratza in Rozmana). Odlok želne vlade izrecno omenja, da gerent v vseh zadevah lahko samostojno ukrepa, nikjer pa se mu ne ukazuje za vsako zadevico sklicavati posvetovanja. Gospodi v Radovljici svetujemo, naj se preveč ne šopiri.

Pri tej priliki naj omenimo, da ima občinski gerent pravice župana in občinskega odbora ter se kot tak lahko poslužuje svojih pravic ter je v svojih ukrepih popolnoma avtonomen. Komur ni to prav, naj dela za izvolitve župana.

— **Pongratz** zopet pridno skače okrog vlade ter se spet na vseh koncih in krajih dela trago. Mesto da bi se vnel za pošteno občinsko delo,raje zabavlja in piše — pritožbe. Če Nemcem ni ljubo sedanje stanje občine pod vodstvom gerenta, naj izvolijo za župana dr. Kogojca, pa bo mirna Bosna. Liberalci in klerikalci ga bodo volili takoj in ljudstvo bo Pongratzu le hvaležno, če pride občinska uprava zopet v normalne razmere. Dobro bi bilo, da začne občinski gerent izterjovati kazni pri nemških obstrukcionistih!

— **Ponižno vprašanje na uredništvo »Slovenca«**. Dokler so se prepirali jeseniški liberalci in klerikalci med seboj, je prinašal »Slovenec« vsako soboto takozvane »Jeseniske novice«, v katerih je hudo napadal jeseniške naprednjake. Odkar pa je prenehal boj med jeseniškimi Slovenci, je »Slovenec« popolnoma utihnil in nam je tudi znano, da ni hotel ničesar priobčiti, kar bi bilo naperjeno proti Nemcem. Zelo bomo hvaležni uredništvu »Slovenca«, če nam to zadevo pojasni, ker vlada med ljudstvom splošno mnenje, da obstaja med uredništvom »Slovenca« in vodstvom nemške stranke neko nerazumljivo sporazumljenje in prijateljstvo. Na noge torej, gospodje uredniki!

Glasovi iz Idrije.

Mestna realka v Idriji je letos prvokrat završila šolsko leto kot popoln zavod. Za naše skromne razmere v resnici jubilej. Po vzoru čestih mest, ki so le po tej metodi prišla do tolikega števila srednjih šol, da so jih ustanavljala sama, pozneje pa jih je država prevzemala v svojo oskrbo, je sklenil mestni zastop idrijski v svoji slavnostni seji dne 18. velikega srpana 1900. ustanoviti mestno realko. Ker so se poklicani faktorji, na čelu jim tedanji župan g. Dragotin Lapajne s pomočjo gg. poslancev Ferjančiča in Majarona resno lotili započete akcije, se je mogel prvi razred otvoriti že koj prihodnje leto. Pod spretnim vodstvom je zavod napredoval od leta do leta, iz nižje je postala višja realka. Letos bode pustila v svet svoje prve abiturijente, med njimi celo mlado damo kot eksternistko. — Rudarsko mesto Idrija je z ogromnimi žrtvami preskrbelo slovenskemu ljudstvu moderen učni zavod, s katerim se lahko ponasamo pred vsem svetom. In ni nam žal teh žrtev, rade volje so bile prinesene domovini na altar — v večno sramoto »kulturni« državi, ki ima za vse denar, samo ne za kulturne potrebe slovenskega naroda! Ti pa, naš ljubljni zavod, razvijaj se krepko, da se izpolnijo nade tvojih ustanoviteljev; kajti velika ti je dana naloga na kulturnem polju slovenskega ljudstva!

— **Razvitek mestne realke** si najlažje predočujemo, če se ozremo po prostorih, v katerih je bila nastanjen. Prvo zavetišče je dobil zavod v mestni hiši. Ker je bila edina soba, ki je bila na razpolago za učilnico, mnogo premajhna, namestila se je realka z dovoljenjem poljedelskega ministra na rudniški ljudski šoli. Da se izogne vsem eventualnostim, zgradila je mestna občina provizorično poslopje za realko. Leta 1903., torej s tretjim razredom pa se je realka preselila v lastno, moderno opremljeno palačo. Danes so zmaganje vse podobne težave in idrijski realci imajo tako lepe, zračne in svetle učilnice, kakor jih ni najti na državnih šolah.

— **Mestna realka idrijska** je v resnici prava moderna šola, kakršne bi morala država povsod sama ustanavljati. Prost in brezplačen pouk v pravem pomenu besede je na tem zavodu, in ne vemo, če je še kak kraj v Avstriji, ki bi se mogel ponasati s tako šolo. Nobene šolnine, nobene vpisnine, nobenih učnih prispevkov ni treba plačati pri vstopu na to šolo. Za revne učence deluje pa še dijaško podporno društvo, ki preskrbuje revnim in pridnim učencem tudi knjige in druge potrebščine brezplačno. Vrh tega je pa pouk v rokah mladih, za delo in resno stvar vnetih moči!

Bohinjske novice.

Kakor znano, se iz Bohinja nič ne izve in ne sliši v daljni svet, akoravno imamo velikansko raznih nasprotnih krivic, ki izvirajo le iz klerikalne stranke, kateri je zrastle tako velik greben, da se bo, ako ga ne odbijemo, kmalu v oblake segal. V

dokaz tega naj služi sledeče.

Vodovod smo si omislili pred 3½ leti, nakar so vmes posegli naš župnik Ivan Piber, okrajni glavar pl. Detela in naš župan Franc Arh, ki so ga tako fino z zlatimi obljubami vpeljali, da si lepše ni mogoče misliti.

Piber in Detela sta nam občanom na šopu pravila, da bo vodovod stal kompletno izdelan 48.000 kron, in da bomo dobili 70% deželine in državne podpore, tako da bomo mi plačali le 30% zraven.

To je zatrjeval posebno Detela. Studenec, ki smo ga mi občani hoteli imeti, je bil Vulenjakov iz Belega potoka, a večina občanov je bila za izvir Bistrice, ki je vendar tako močan in dober, da ga nima Kranjska boljsega.

Mrzloti ima 8—10 stopinj in moči za 30.000 prebivalcev in bi ne bil presegal večjih stroškov kot sedanji suhi in jetični vodovod.

Stvar se je zasukala po volji župnika in njega dobrega prijatelja Detela na privoljenje podložnega sluga našega župana Arha tako, da so nam speljali vodo, oziroma lužo od vasi Ravne iz studenca Mine Medja, kateri se je z neko posebno žavbo posrečilo ta studenec dobro prodati. Tako se je veda iz njega napeljala pred dvema leti v našo vas, ki nam služi za največjo sramoto, in sicer takole:

Vodo imamo navadno le v deževnem času in pa takrat, kadar spomladi sneg kopni, drugače pa moramo piti on vodo, v katero je od časa otvoritve vodovoda dovoljeno spuščati in metati vse, kar se komu poljubi, česar se poprej vendar ni smelo. Kje je sanitetna oblast? Ali bodo tuji, ki pridejo k nam, pili tako vodo? Kadar je nekaj vode v nabiralniku, potem se pa gasi farovško apno z njo. Koliko stotakov ste plačali g. Piber?

Ta vodovod se je dogradil, kakor gori povedano, pred dvema letoma in funkcionira svojo jetkovo pot naprej kar more bolj počasi.

Istotako roma in hodi za njim počasi račun, katerega ima naš g. župan baje pod tremi ključi zaprtega, ker se menda boji, da bi mu ne ušel. Izmed občanov ga žalibog še nihče drugi ni videl kot župnik. Le od strani se sliši, da stane 104.000 K ta nesrečna luža.

Čudno pa to menda ni, ako res toliko stane, ko je podjetnik Juhatz iz Gradca delil lepe nagrade, celo zlate naočnike, ki so menda kazali večje številke, in županu delale pokornost pred zlatom.

Italijan Rossi, kot predelavec firme Juhatz, se je nekoč v gostilni na pošti izrazil, da tako bedastih ljudi še v Macedoniji ni dobil, kakor so na Bohinjski Bistrici, ki še malo ne gledajo, kako se dela, in še dostavil, da on lahko mesto cementa rabi samo ilovico.

Da je to skoraj resnica, kaže že sedaj, ker se hoče nabiralnik (rezervar) za vodo podričiti v graben.

Zahtevamo, predno se vse podere, in dokler še garantira zanj Juhatz iz Gradca, naj skrbi kompetentna gosposka, da se razpoložljivi račun vodovoda, in da tiskani vsakemu davkoplačevalec v roke, ker ga bomo dali strokovno preiskati.

— **Brat župnika**, Matevž Piber, ki je pred par leti privziral suh iz Amerike, je postal tako predrzen, da je začel k cerkvi in na kolodvor vodočo pot par. št. 1451 graditi in po njej čez 50 cm visoke kamne vkopavati. To je nevarno za pasante, ker bi se lahko posebno ponoči človek smrtno poškodoval.

Ne vemo, ali s tem misli bratu župniku delati zapreke, ker zanemarija cerkvene obrede s tem, da vedno hodi okrog in kegla skoraj vsak dan z drugimi duhovniki v hotelu »Markež«, ali kakor ga sedaj imenujejo »farovž pri Markežu«.

Ta ljubezen do Markeža in »njega« družine je dne 20. in 22. junija povzročila, da so ljudje prvokrat čakali nad pol ure v cerkvi na litanije, drugi pa še sploh nobenega duhovnikov ni bilo, tako da so morali ljudje godrnjaje zapustiti cerkev brez litanij, govoreč: »Če je več kegljišče kakor cerkev, potem pa naj bo vse skupaj dobre volje pri Markežu in pri Kernovem pivlu!«

Načelnik društva za promet in povzdigo tujcev najrajši priporoča klerikalna stanovanja, akoravno dobro ve, da imajo tudi drugi še boljše in dobra stanovanja. Zatorej pa ne bomo več nosili naših petkronskih kolese na sprehod za članarino.

Tako nas letos ubija suša od ene in klerikalci od druge strani, in ako ne bo pomoči, bomo morali v kloster, da se malo obredimo.

Opatijske novice.

Paralelna cesta nad Volosko-Opatijo. 15 let, reči petnajst let se že ta cesta dela, ali na žalost vedno

le na papirju. Sedaj so pričele zopet hoditi komisije po gozdih nad Volosko-Opatijo in zopet se prav pridno meri na desno in levo, in če pojde vse po sreči, bo drugo leto ta cesta gotova, ali seveda zopet na papirju. Država je nakazala 800.000 kron za ceste polstri in mi čisto nič ne dvomimo, da se bo teh osemstotisoč kron pošteno uporabilo za ceste — na papirju. Komisije obstoje iz same fine gospode, ki ima visoke dijete, in če se to vzame v ozir, ne more seveda za delo ceste nič ostati. Ko se bo pa potrosilo na komisijah toliko, da bi se mogla zgraditi cesta od tu do Carigrada, se bo pa reklo, da če hočemo imeti paralelno cesto, naj jo zgradi občina, pa mirna Bosna.

Umrl je pretekli teden v Opatiji kapelnik opatijske lečiliščne glasbe Friderik Hoffmann. Pokojni je bil velik naš sovražnik in se je kot tak tudi pri vsaki priliki pokazal.

Privlečnost opatijskih Nemcev. Ti privržani berači niso nikakor zadovoljni, da širijo le med nami svoj smrdljivi kulturni duh, zato so se vrgli z vso silo na renegatsko mestoce Lovrano. Dr. Chon je obrnil svoj židovski nos od Opatije proti Lovranu, kjer misli, da bo med Italijani v motnem ribe lovil. Z vso svojo švabsko armado sedaj naskakuje Lovran in kakor vse kaže, prišlo bi lahko do tega, da se bo v kratkem zidala tudi tam nemška šola ali pravzaprav kovačnica, kjer bodo prekovali že tako prekovane lovranske otroke v prave Nemce. Morda se je renegatska lovranska občina zavezala dr. Luegerju, da bo, če pride vsako leto delat reklamo za Lovrano, njemu na ljubo pustila dr. Chonu, da se s svojo židovsko nemško vojsko utabori v Lovranu, kjer ga posade na stolico lečilišnega predstojnika. Na ta način bo pač častilakomni egoist dr. Chon z enim udarcem ubil dve muhi. Bomo videli, kdo se bo zadnji smejal, da se bodo pa Lovranci še jokali, to vemo že sedaj.

Kdo bo kapelnik opatijske lečiliščne glasbe? Sveta dolžnost naših odbornikov pri lečiliščni komisiji bo pač, da skrbje, da ne pride na mesto kapelnika zopet človek, ki bi nazival slovenske komade »Polenta ariene«, in poleg tega vedno roval proti ljudem, v katerih sredini živi.

Na račun ravnateljstva električne železnice v Opatiji. Svoječasno se je že pisalo, da pri tej železnici veje preveč vsenemški duh. Ker so pa tistikar gotove osebe obljubile, da se bo vse ukrenilo glede jezikovnega vprašanja, namreč da bo vse odgovarjalo tukajšnjim okolnostim, se je do sedaj zatisnilo eno oko. Ker se pa sedaj vidi, da se je to le obljubilo, a ne dalo, vprašamo danes slavno ravnateljstvo, kdaj misli napraviti nad urad v Opatiji »Vila Armonija« dvojezični napis, kdaj izgine samonemški, kdaj misli namestiti preglednika (kontrolorja) na železnici, ki bo znal tudi kakšen drug jezik, ne samo nemškega, kdaj se bodo nemški sprevodniki, ki so vsi trdili pri vzetju v službo, da znajo hrvaški, oziroma slovenski, a v resnici poznajo samo nemški jezik, naučili prvih dveh jezikov, kdaj misli uvesti vozne listke, ki bodo odgovarjali tukajšnjim okolnostim in kdaj se bodo pribili v vozove dvojezični vozni redi? Te švabčarije nam je dosti. Gospod ravnatelj storite svojo dolžnost in ukrenite, da se bo storilo, kar ste obljubili, ker dolgo ne bomo čakali več. Predvsem se vam pa priporoča, da zabijete v glavo svojim uslužbencem nemške narodnosti, da se nekoliko drugače obnašajo proti uslužbencem nememske narodnosti.

Dopisi.

Iz Črnomlja. (Ustanovitev javne ljudske knjižnice v Dobljčih). Strankarstvo ni škodovalo narodu, dokler je bila narodnost sveta stvar posameznikom in strankam. Poglejmo pa, kako je sedaj! Naši klerikalni poslanci se družijo z njim enakimi bratci; razloček med temi in onimi je le ta, da Nemei ne zatajujejo svoje narodnosti, kakor to store naši Susteršiči in consortes. Neizbrisen ostane v zgodovini slovenski greb narodnega izdajalstva pri »Ciril in Metodovi družbi«. Pečat narodnih izdajic jim ni še dovolj globoko vtisnjen na čelo. Narodnost jim je že kot fraza nepoznana. Nov dokaz narodnega izdajstva od strani klerikalcev nam daje njih obnašanje ob ustanovitvi javne ljudske knjižnice v Dobljčih ob kočevski meji dne 5. julija t. l. Novomeški abiturijenti so s trudem zbrali in nakupili do 120 slovenskih knjig, preskrbeli omario in se napotili v Črnomelj, da poletijo pod zastavo narodne črnomeljske čitalnice, moške in ženske podružnice »Ciril in Metodove družbe«, spremljani od narodne godbe v vinorodnem kraju Dobljčje blizu Črnomlja. Že od daleč so vihrale izletnikom nasproti

(Dalje v prilogi.)

slovenske trobojnice. V vasi pa jih je pozdravljala slavalok z napisom: »Srčno pozdravljeni!« Cvet črnomeljskega nežnega spola, občinska požarna bramba in velika množica pozdravlja prihajajoče. V imenu občine govori gospod šolski vodja Ivan Lokar, v imenu požarne brambe načelnik Jakob Butala. Krepek mladenič Ivan Banovec prinaša pozdrave mladeničev. Črnomeljske gospice pa pripnejo abiturijentom krasne šopke. Abiturijent Zdolšek odzdravlja zahvaljujoč se za prijazen sprejem in želi, da bi ne bil današnji dan samo dan veselja, ampak tudi resnega dela. Mladenicem želi, da se prijazno oklenejo svojih sovrstnikov in nekdanjih tovarišev. V imenu čitalnice in drugih društev odgovarja čitalnični predsednik Ivan Korbar, ki poudarja narodnostni moment. Tukaj kjer buta ob slovensko ozemlje valovje mogočnega nemškega sovraga, je treba čili moči, da nas ne poplavi germanizacija in ne izgine v sovražnem nam morju. Prihajamo svesti si skupne nam majke. Nato korakajo gosti na slavnostni prostor k Stoniču, kjer se je zbralo do 400 ljudi, da vredno počaste ob priliki otvoritve tudi god slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Ob začetku veselice naznani abiturijent Zdolšek, da sme govoriti na veselici javno le tisti, ki ima zato dovoljenje od njega samega; pooblaščen je v to od prirediteljev veselice. Župnik iz Črnomlja se to ne dopade, češ, da sme govoriti na javnih shodih vsakdo. Slednjič se vendar posreči poučiti trdoglavega Peharca, da je stvar malo drugačna, kakor si jo sam predstavlja. Nikakor ni mogoče razumeti, kako more društvo, ki priredi veselico, trditi, da so odločujoči faktor le prireditelji, ne pa »častiti gospod« župnik, ki se je predstavljal za odgovornega zastopnika cele župnije. Knjižnico otvori abiturijent Epih. V daljšem, dobro premišljenem govoru pojasnjuje korist knjig in pomen javnih ljudskih knjižnic. Nato izroči ključ knjižnične omare g. šolskemu vodji Lokarju, ki bo knjižnico upravljal, in izjavi, da so izročili abiturijenti knjižnico v last »Prosvete«. Za besedo se oglasi župnik Pehar. Že prej priglasen zastopnik »Prosvete«, pravnik Kobe, razloži pomen »Prosvete« in se zahvali abiturijentom za društvu podarjeno knjižnico. Med tem pomirja abiturijent Zdolšek župnika, ki komaj razume, kako pride »on« — gospod župnik, pozneje na vrsto in »ne more kritizirati in debatirati o besedah abiturijenta Epiha takoj.« Ko opazi v župnikovi družbi dva člana klerikalnih visokošolskih društev, vpraša najbližjega, li zastopa društvo, katerega trak nosi na prsih. V veliki zadregi in ves plašen mu odgovori le-ta, da kaj takega pač ne. Slovensko se prinese omara s knjigami v zasebno stanovanje g. šolskega vodje Lokarja. Njegova šestletna hčerka Zorica sprejme prihajajoče z besedami: »Dobrodošli cenjeni gospodje abiturijenti! Dovolite, da vam izročim tale šopek.« Ljubkemu angelčku odgovori zastopnik abiturijentov in izroči deklici spominsko knjigo z besedami: »Slovenka rojena — Slovenka vzgojena — Slovenka ostani ves čas!« Ganljivo je vplivala ta nežni prizor na navzoče občinstvo. Po otvoritvi knjižnice dobi besedo župnik, ki vpraša: »Samo eno vprašanje imam zastaviti. G. predgovornik je poudarjal, da se izroči knjižnica »Prosveti«. In vprašam vas, kakateri načela zastopa »Prosveta«? Ko mi boste to razložili, prosim, da mi dovolite še nekatere opazke.« Po župnikovih besedah razloži predsednik, abiturijent Zdolšek, iz »Prosvetinih« pravil prečitan namen društva. Poudarja pa, da je od župnika nesramno, da se obnaša napram javnosti, kakor neolikan učitelj napram svojim šolpaglavcem. Vidi se, da ni imel župnik dobrega namena, temveč hoče ljudstvo hujskati proti tistim, ki mu hočejo dobro, kar gotovo ni katoliško. Burno ploskanje in ploskanje od vsega občinstva, posebno kmečkih ljudstvo kliče: »Živio, tako je prav!« Pravnik Kobe pojasnjuje s poljudnimi besedami, da stremi »Prosveta« za napredkom naroda in je odločno napredno društvo. Poudarja pa, da je od župnika nesramno, da se obnaša napram javnosti, kakor neolikan učitelj napram svojim šolpaglavcem. Vidi se, da ni imel župnik dobrega namena, temveč hoče ljudstvo hujskati proti tistim, ki mu hočejo dobro, kar gotovo ni katoliško. Burno ploskanje in klic: Tako je; feji, gospod župnik, feji! Sram vas bodi! Odstranite se! Pretresujoče je vplivalo, ko se oglasi nekdo iz množice: »Gospod župnik, glejte, kako se vam smeje šulvereinski učitelj z Maverleina tamle zadaj, ko opravljate judežvo delo.« Po takih besedah postanejo brezvestnežu tla prevroča. Pod pretvezo, da se mu ne dovoli besede, se odstrani pozivljajoč farane, da gredo z njim. Predsednik kliče: »Gospod župnik, besedo imate, govorite, odgovorite nam ako morete!« Le par terejalk spremlja skraj-

no blamiranega župnika v družbi dveh klerikalnih visokošolcev, katerih neveseli obrazi so pričali, da se jim je ponesrečilo judežvo delo. Po skrajno sramotnem odhodu župnikove se razvije živahna veselica. Vobče priljubljeni g. šolski vodja Šetina iz Črnomlja povzame besedo, pomiri razburkane duhove in čestita abiturijentom na njim pač častnem prvem javnem nastopu. O govorniških zmoglostih g. Šetine ne govorimo, kdor ga je kdaj slišal, ga ne pozabi. O potrebi slovenskega jezika v šoli in uradu govori dolenski slavček g. sodni pristav Kuder. Gospod dr. Malerič zastopa v daljšem govoru podružnico »Ciril in Metodove družbe« in govori v vznesenih besedah o slovenskih blagovestnikih, kojih god se obhaja danes. »Slava njemu spominu!« zadoni z močnim glasom, ko konča priljubljeni govornik. Veselica je uspela izvrstno. Abiturijentski pevski zbor je dovršil svojo nalogo kar najbolje, tudi črnomeljska narodna godba je vkljub malemu številu dobro igrala. Pospevanja vredno je, da so se prodajale na veselici izključno razglednice »Adrije« in »Ciril in Metodove družbe«. Cela Belokrajina je pozdravljala narodno delo, le župnik Pehar je po sramotnem odhodu nahujskal par članov Marijine družbe, da so razrušili gostom v čast postavljeno slavalok. Brzojavno so pozdravili mlade narodne delavce rodoljubi iz Severina, Bosiljevcev in Vinice. Tudi mi se pridružujemo vznešenim besedam Vinčanov:

»Po Belokrajini slovenski je rod gomile pradedov so priče, nikdar nam Germani ne bodo gospod! Navale odbijaj trdnjava Dobljčec!«

Iz Postojne. Letošnja vročina je vplivala celo na modre možgane postojnskih klerikalcev. Kajti spuntali so se nad svojim dekanom Gornikom. Gospod »tehan« morajo iti v »penzijo«, tako se je glasilo na okrožnici, ki je pred nekaj dnevi krožila po Postojni — seveda samo okrog klerikalcev. Naprednjakom k sreči oficijalno ni prišla v roke. Pa ne samo to, ampak naši klerikalci so v svojih brihtnih glavah že pogruntali tudi naslednika. Katehet Ažman mora postati tehan, kaplan Wildfang plemeniti Frfru pa katehet. Samo oča general naših klerikalcev niso bili s tem zadovoljni, kajti odločili so se, da hočejo imeti kaplana Wildfanga plem. Frfru za tehan. Sedaj manjka še, da škof Anton Bonaventura svoj križ pristavi, pa bodo dekreti gotovi za tehan. Ažmana in kateheta Wildfanga plem. Frfru. In tehan Gornik pa v penzijo. Ko je dekan Gornik izvedel, kakšno polko klerikalci za njegovim hrbotom plešejo, je gotovo vzkljnil: »Hvala Bogu, da sem orehe pri cerkvi še pred to vojsko prodal, ker bi se drugače Ažman z njimi mastil. Kako se bo instalacija teh na novo dekretovanih visokih glav izvršila, vam gospod urednik gotovo poročam.

Postojnčan.

Državni zbor.

Dunaj, 10. julija. V začetku seje je predlagal poslanec Resel, naj se južna železnica podpravi. Potem je zbornica skupno obravnavala zadnja dva nujna predloga poslanca Choca in Fresla glede kartelov in draženja premoga. Minister dr. Gessmann je odgovarjal, da vlada proučava vsa mogoča sredstva proti pomanjkanju premoga. Država si je pridobila več rudnikov, a železniško ministrstvo namerava uvesti olje za kurjavo na državnih železnicah. Pri glasovanju se je obema predlogoma priznala nujnost. Sedaj šele je prišla zbornica po tolikem času do dnevnega reda, in sicer se je začelo drugo branje o zakonski predlogi glede zvišanja števila rekrutov pri deželni brambi. Poročevalec grof Kolovrat je dokazoval, da lahko vsi poslanci z mirno vestjo glasujejo za novih 4750 rekrutov, ker vsled tega ostane vsako leto 45.000 rezervistov doma vsled odprave orožnih vaj v 11. in 12. letu. — Brambovski minister je le na kratko ponovil svojo izjavo, ki jo je podal v odseku. Proti povišanju so govorili nekateri češki radikali in socialni demokratje, toda tako rahlo, da se je videlo, da le markirajo opozicijo. V štirih urah je bila vsa debata dognana in rekrutna predloga sprejeta z večino treh glasov v drugem romanu v gosposko zbornico. S tem je premagana najtežavnejša točka dnevnega reda, ker vse ostale točke značijo več ali manj takozvane ljudske potrebe. — Potem se je začelo razpravljati o zakonskem načrtu za podporo rezervistiških rodbin. Razprava se je kmalu prekinila ter se bo nadaljevala v prihodnji seji, ki bo šele v torek.

Med došlimi vlogami so bile sledeče interpelacije: poslanec dr. Benkovič je interpeliral trgovskega ministra zaradi obrtnega združni-

štva v Mozirju; poslanec dr. Hočev var železnicega ministra, češ, da se med vožnjo po dolenski železnici meša in ponareja mleko dolenskih mlekarov; poslanec Fön je interpeliral naučnega ministra zaradi zrelostnih izpitov na gimnaziji in realki v Gorici.

Vseslovanski kongres v Pragi.

Praga, 10. julija. Sedaj so vse slovanske narodnosti in stranke razen Ukrajincev in — slovenskih klerikalcev prijavile svoje delegate za shod. Srbski delegatje so državni svetnik Geršić, vseučiliški profesor Pavlovič, belgrajski župan Vuković in bivši minister Drašković. Ogrski Srbe bo zastopal Pribičević. Iz Rusije pridejo: Krajevski, Kovalevski, Lvov, Maklakov, grof Bobrinski, Gizički, Iskvicki, Volodimirov, Dementev, Filevič, Fedorov, Svatkovski, Komarov in Korabev.

Lvov, 10. julija. Vsi poljski časopisi posvečajo vseslovanskemu kongresu pozdravne članke, v katerih poudarjajo, da je edini temelj slovanski solidarnosti boj german-skim navalom in osvoboditev vsakršne odvisnosti od nemštva. Poljsko realistično stranko bo zastopal na shodu grof Henrik Potocki.

Važna jezikovna razsodba državnega sodišča.

Dunaj, 10. julija. Nekateri češki prebivalci Opave so se pritožili na državno sodišče, ker je slezijski deželni odbor rešil v nemškem jeziku njihovo pritožbo proti nekemu sklepu občinskega sveta. Državno sodišče je razsodilo, da je deželni odbor s tem kršil pravice jezikovne enakopravnosti. Člen 19. drž. osnovnih zakonov velja za vse javne pritožbe, tedaj tudi za slezijski deželni odbor. Katerega uradno področje obsega pokrajine, kjer sta tudi češki in poljski jezik v deželi navadna jezika. Dokler ni zakonite ureditve jezikovnega vprašanja, so odločilne določbe § 19. državnih osnovnih zakonov. Ta razsodba je velike važnosti za Slovence na Stajerskem, Koroškem in Primorskem.

Nove eksekucijske določbe.

Dunaj, 10. julija. Kakor znano, je nedavno justični odsek sklenil, da se dohodki javnih uslužbencev, ki se ne morejo zarubiti, zvišajo od 1600 na 2400 K in pokojnine od 1000 na 1500 K. Dohodki privatnih uradnikov pa se smejo zarubiti le do tretjine. V današnji seji justičnega odseka je vladni zastopnik, dvorni svetnik dr. Schauer, utemeljeval pomisleke proti dotičnim sklepom, češ, da bi po takih določbah bili pred ru-bežjo zavarovani vsi sluge, nižji uradniki, kancelijski oficijantje, uradniki 11. in 10. činovnega razreda, gaže častnikov od stotnika itd. Take določbe bi zelo škodovala trgovini in obrti. — Nato so se zadnji sklepi vkljub nekaterim ugovorom reasumirali ter se je določil pri plačah minimum 2000 K, pri pokojninah pa 1200 K, ki se ne more zarubiti. Glede tretjine plače privatnih uradnikov je ostalo nespremenjeno.

Kriza v Srbiji.

Belgrad, 10. julija. Kralj ni hotel vzeti na znanje Velimirovičeve izjave, da odloži nalogo sestaviti novo ministrstvo. Pri obnovljenih kompromisnih pogajanjih med Mladom in Staroradikalci je opaziti veliko popustljivost z obeh strani, tako da je upati, da se sprejme ministrstvo, kakršno je bil Velimirovič sestavil v začetku svoje misije.

Mladoturško gibanje.

Carigrad, 10. julija. Vse vojaške posadke v evropski Turčiji je prevzelo gibanje za mladoturške ideje, ki pomenijo prevrat sedanje državne oblike. Oba bataljona, s katerima je šel general Senzi paša v Bitolj, da zatre odnotni vojaški punt, sta se spuntala in odpovedala pokorščino, kakor hitro se je razvedelo, da je bil paša umorjen. V krogih vojnega ministrstva se govori, da izda sultan ukaz, da se vsi častniki solun-skega voja, blizu 6000, premeste v Azijo.

Sofija, 10. julija. Iz Rezne pobegli bataljonski poveljniki Njazi-Beg je poslal vojnemu ministrstvu v Carigrad pismo, v katerem pravi, da započne boj v imenu svobode in resnice, zato pa bo branil svobodo in premoženje vseh brez razlike plemena in vere ter upa, da bo velika ta njegova stvar našla povsod simpatijo. — Mladoturško gibanje se je razširilo tudi po okrožju Ohrida in Florine.

Bryan — kandidat za predsedništvo Zedinjenih držav.

London, 10. julija. V Denverju je konvent delegatov po celo-

nočnem zborovanju z velikanskim navdušenjem proglasil Bryana za predsedniškega kandidata. Bryan je dobil 892, Gray pa le 59 glasov.

Revolucija v Paragvaju zmagala.

London, 10. julija. Vojaška revolucija v Paragvaju je sijajno zmagala ter že sestavila svojo vlado. Diplomatični zastopniki Francije, Anglije, Nemčije, Italije in Zedinjenih držav so revolucijsko vlado že oficijalno priznali ter se poklonili novemu ministru zunanjih del.

Slovenskim naprednim abiturijentom.

Brez vsakega papirnatega programa vas vabimo v svoj krog, naš kratek in edini program je vzgojiti narod neustrašenih, svobodomiselnih značajev, ki ne klonejo nikdar svojega tilnika nobenemu pritisku; takih mož potrebuje naš narod, da more tekmovali v vsakem oziru z nasprotniki; značajev in odločnih svobodomiselnih potrebuje naša akademična mladina v današnjih dnevih, ko se prične prihodnji semester v znamenju boja proti klerikalizmu, ki napenja vso svojo moč, da bi zatrl akademično svobodo in iz svobodnih akademičnih državljanz napravil ponižne rimske hlapce! — Naj vas ne plašijo nizkotna zabavljanja in zakotna sumničenja gotove dijaške struje, ki je v trenutku osamljenosti vzela v zakup vso »svobodomiselnost« in jo prodaja le tam, kjer vidi, da ne trpi njih koristolovstvo škode! Mi smo že dostikrat izpovedali javno svoja načela brez ozira na levo in desno, neustrašeno gremo naprej po jasno začetni poti, a pred očmi nam je vedno naše društveno načelo: »Sava, čast, narod, resnica!« Tovariši, stopite v naš krog, kjer dobite vsega, kar zahteva svobodomiselnost in značajen dijak.

Akademično ferijalno društvo »Sava« v Ljubljani.

Za odbor:

Anton Thaler, ing., t. č. predsednik. — Vit. F. Jelenc, iur., t. č. tajnik.

Vse informacije daje v času počitnic društveni tajnik iur. V. F. Jelenc, Ljubljana, Rimska cesta št. 7, III. nadstropje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. julija.

— Podraženje piva in klerikalna hinavščina. Že dolgo nismo doživeli slučajev, ki bi tako drastično osvetlil klerikalno hinavščino, kakor je postopano klerikalcev in njihovih listov glede podraženja piva. Da spozna vsa javnost to hinavščino, jo hočemo pojasniti. »Slovenski Narod« je bil prvi list, ki je opozoril javnost, da se snuje kartel pivovarjev. Misel so sprožili nemški vele-pivovarji. »Slovenski Narod« je takrat takoj opozoril, da preti nevarnost, da bo kartel cene zvišal, toda občinstvo je ostalo apatično, kakor je pri nas vedno, dokler na sebi ne čuti kakega novega bremena. Kartel pivovarjev se je vsled nastopa »Slovenskega Naroda« podvil pomiriti javnost in je po vseh listih razglasil, da ima kartel sam namen, narediti konec divji konkurenci med pivovarji in zagotoviti takozvani »Kundenschutz«. Ker »Slovenski Narod« ni mogel kartela dokazati, da hoče ali da je sklenil zvišanje cen, se je moral s tem pojasnilom seveda zadovoljiti, drugi listi, med njimi »Slovenec« se pa za stvar sploh niso brigali. Že takrat smo tudi opozorili, da se nemški vele-pivovarji kartel naravnost izsilili in slovenske pivovarje primorali, da so kartelu pristopili. Prva slovenska pivovarna, ki je kartelu pristopila je bila pivovarna klerikalne »Ljudske posojilnice« v Mengšu. Dr. Šusteršič se je najbolj mudilo, pristopiti kartelu in doseči zvišanje cen, drug slovenske pivovarne so se dolgo branile, pristopiti kartelu, branile so se, dokler so mogle. Znana stvar je, kako velike tovarne prisilijo male tovarne, da se pridružijo kartelu. »Če ne pristopiš, začnemo boj proti tebi,« se pravi, in velike tovarne začno svoje blago z izgubo prodajati. Ker imajo velik kapital, utrepe to izgubo lahko. Mali tovarnar mora seveda ali tudi cene znižati, ali pa, ker skoro nobeden ne more z izgubo delati, tovarno zapreti. Različni karteli so na ta način že celo vrsto malih tovarov spravili v nič, jih izstradali in jih ubili. Proti taki sili velikega kapitala ni danes nobene pomoči in prav zato je ravno zdaj sprožil dr. Steinwender predlog, naj se potom zakona naredi konec divjanju kartelov. A kdo se najbolj ustavlja Steinwenderjevemu načrtu, kdo ga zasmehuje, kdo pravi, da je neumen?

Socialni demokratje! Tem so karteli všeč. Če so namreč tovarne ene stroke kartelirane, morajo vse pod enakimi pogoji delati in zato je socialnim demokratom veliko lažje, vojskovati se za zvišanje mezd proti karteliranim tovarnam, kakor proti nekarteliranim. Če so tovarne kartelirane, imajo delavci izvojevati samo eno bitko; če tovarne niso kartelirane, pa se morajo z vsako posebej vojskovati. — Kakor rečeno, so se slovenske pivovarne branile pristopiti kartelu, dokler so mogle. Najdlje se je branila pivovarna Aurovih dedičev in uklonila se je pritisku nemškega kapitala šele potem, ko je spoznala, da med domačimi ljudmi ne najde nič podpore. Znana stvar je, da se je dr. Oražen kot solastnik pivovarne Aurovih dedičev, na vso moč trudil, da si zagotovi zadostno število zanesljivih odjemalcev, v namen, da bi ne pristopil kartelu in sprejel gospodarski boj, ki mu ga je kartel napovedoval. Ko bi naši ljudje imeli kaj smisla za domačo industrijo, kaj razuma za svojo lastno korist, bi se bili morali okleniti dr. Oražna. Tedaj je bila prilika onemogočiti kartel in izpodrinuti nemško pivo. Toda — dr. Oražen se je zastonj trudil. Trdim slovenskim buticam ni bilo ničesar dopovedati. Slovenci so ga pustili na cedilu in ker naposled le nima naloge uničiti samega sebe in Etlbinu Kristanu na ljubo priti na kant, je moral kapitulirati in pristopiti kartelu. V našem gospodarskem življenju ga morda še ni bilo slučajev, ki bi bil slovensko nezavednost in neuvidevnost tako drastično pokazal, kakor ta neuspeh dr. Oražna. Ko je bil kartel osnovan in utrjen, je seveda začel takoj delati za zvišanje cen, kakor smo to pravmi v naprej naznanili. Kartel je zložil znaten »Kriegsfond«, da bo mogel voditi vojsko in ker je dobro organizovan, bo seveda tudi zmagal. V Ljubljani imajo pivovarji svoje seje pri »Ljudski posojilnici«, kot lastnici menjske pivovarne, dočim so klerikalci sami v kartelu in hočejo izsiliti zvišane cene, pa se igrajo v »Slovenec« ljudske prijatelje. To je hinavstvo, da večjega ni mogoče. Pa pride še lepše. Ko je kartel pojasnil vzroke, iz katerih je zvišal cene, je »Slovenec« dotično pojasnilo prinesel v uredniškem delu, prav kakor njegov bratec »Gruzer Tagblatt«. »Slovenec« se je torej v uredniškem delu, torej v imenu klerikalne stranke in v svojem lastnem imenu identificiral s kartelom in se kot list zavzel za zvišanje cen. Ob sebi se pač razume, da se kaj takega pri nas ni zgodilo. Mi smo v uredniškem delu dosledno pisali zoper zvišanje cen in nismo hoteli v uredniški del ničesar sprejeti. Kar stoji za telegrami, to nima v uredniškem delu nič opraviti. V tem oziru stojimo mi na istem stališču kakor »Arbeiter Zeitung«. V uredniški del spodobnega lista se ne sprejme ničesar, s čimer se uredništvo kot tako ne strinja. Pri »Slovenec« pa so se v uredniškem delu zavzeli za zvišanje cen — obenem pa natolečujejo nas na nesramen način. In to dela glasilo tiste stranke, ki je z mengiško pivovarno prva pristopila kartelu in v katerih lokalih se vrše posvetovanja karteliranih pivovarn, kako zmagati z zvišanimi cenami nad občinstvom. Ali si more kdo misliti grjege hinavstva?

— To je moralo biti lepo. Duhovniki so pred dvema mesecema priredili romanje v Lurd. Častita blagoslovljena gospoda se je imela na tem popotovanju prav imenitno in govori se marsikaj tuintam o tem in onem. Ne maramo nikomur nič očitati, le citiramo sledeči dve naznani iz »Bogoljuba«: »Lurška romarica je podpisane v Paray le Monial dala nekaj denarja za zdrbiti. (Krasna slovenščina!) Dogovorjeno je bilo, da se bo potem za to oglasila. Oglasila se pa ni. (Kako hudo!) Naj mi naznani naslov (aha!), koliko (!) in kakšen (!) denar mi je dala in jaz ga ji bom takoj po pošti vrnil Matevž Jereb, župnik.« — »Poziv! Kdor izmed lurških romarjev je zgubil kaj denarja, ki ga še ni nazaj dobil, naj se oglasi pri uredniku »Bogoljuba« in naj pove, koliko pogreša.« Zares originalno! Prav lušno je moralo biti na tem romarju, na katerem božji namestniki ne vedo, od koga so sprejemali denar ter koliko in kakšnega! O blagoslov svetega romanja v čast Marijino in človeško dušno izveličanje!

— Nečuvno žaljenje Slovencev. Iz Borovelj na Koroškem se nam piše: Zadržno nedelje je bilo »žeganje« na Selah, v krasni zagorski vasi, katere slovenski občinski zastop si je pridobil že mnogo zaslug s svojim odločnim nastopom proti kršenju pravice Slovencev. V tej vasi se obhaja semenj kot narodni praznik; na ta dan razobesi vsak posestnik slovenske trobojnice. Na zadnjem žeganju je odredil načelnik krajnega šolskega sveta, da se imela slovenska razstava razobesiti tudi na šolskem poslopju. Toda komaj je bila razoba-

žena, snel jo je nadučitelj Lulek, skril jo, zaklenil v seboj in duri pod streho, vzel ključ in odšel. Ko je načelnik šolskega sveta zahteval zastavo nazaj, rekel je Lulek: Dam jo, ako je danes ne razobesite. Ker se mu to ni obljubilo, ostala je zastava ves dan in vsa noč v posesti nadučitelja. V ponedeljek jutraj pa, ko so prihajali šolarji v šolo, je ležala zastava na hodniku v kotu pred šolsko sobo slovenskega razreda! Ni si lahko misliti večjega žaljenja narodnih Slovencev. Tako daleč smo že prišli, da se upa učitelj v čisto slovenski vasi brez vsake pravice polastiti se zastave, katero je načelnik šolskega sveta dal razobesiti na slovensko šolo! Pripomniti je, da je nadučitelj Lulek rodom štajerski Slovenec, seveda podel renegat in prodana duša. Lulek je načelniku krajnega šolskega sveta s silo zabranil vstop, ko je hotel dobiti od učitelja snete zastavo. Na noge, gosp. poslanec Grafenauer!

Kaj se je pripetilo državnemu poslancu Demšarju v nedeljo v Trzinu? Pri otvoritvi železnice Kranj-Trzin je bil v nedeljo tudi državni poslanec Demšar, o katerega doživljajih tega dne se govori to in ono. Splošno se govori, da se je gospod državni poslanec skrivnostno-sladko ginjen vračal na postajo v Trzinu z milostljivo gospo soprogo in da je tak prišel tudi na svoj cilj. Tu pa se poročila začno razlikovati. Ena trdi, da je državni poslanec Demšar na vsak način hotel vstopiti v voz, v katerem se je vozil edino dvorni svetnik Ruff, in da se tudi ni brigal za prigrivanje svoje soproge, ki ga je vlekla nazaj in mu zabičala, naj ne obrača nase pozornosti navzočih. Drugi, ki so stvar bolj in dalj opazovali, pa pripovedujejo, da je Demšar hotel kar šturmati Ruffov voz, tako da je dvorni svetnik prišel in ko je zvedel, da ima pred seboj dostojanstvenost, se pomenljivo nasmehnil in dovolil, da se je smel Demšar peljati v njegovem salonskem vozu. Ker je imel voz dva oddelka, sedel je Demšar v enem oddelku, Ruff pa v drugem. Tretja verzija se pa glasi, da se je Demšarju v Ruffovem vozu naenkrat slabo godilo, namreč takrat, ko je prišel noter revizor. Ta človek je Demšarju kratkotalo pokazal vrata in ko se je ta razkoračil a la Gostinčar in kričal, da je državni poslanec, odvrnil mu je revizor: Državni poslanec gori, državni poslanec doli, to je salonski voz le za dvornega svetnika Ruffa. Demšar je baje sicer zagrozil s svojo poslansko in klerikalno močjo, ven je pa moral vendarle. Ker smo mi o tej stvari zvedeli različno od različnih oseb, vprašali bi gospoda Demšarja, koliko je na njej resnice. Ako je revizor res tako ž njim ravnal, je čisto gotovo, da se zavzamemo zanj (za Demšarja). Javen slovenski dostojanstvenik, ki zastopa toliko tisoč volilcev, pa da bi se pustil kar tako-le ven metati! Svaka sila do vremena!

Nemci se ne razumejo med seboj. Nemci nam vedno očitajo, da imamo „novoslovenski jezik“, ki ga priprosti ljudje ne razumejo. S to prismojeno frazo, ki so jo nemški šoveni iznašli pred šestdesetimi leti in jo kljub njeni deplasirani neslanosti trobijo venomer naprej, hočejo smešiti naš slovstveni jezik, češ, da je fabrikat za parado. Pri tem nimajo seveda niti najmanjšega pojma o slovenščini in toliko manj o slovenskih narečjih. Slepi sodijo o barvah. — Te dni se vrši v Berlinu umazan proces proti Eulenburgu pri zaprtih vratih. Tam se slišijo lepe reči. Nas zanima pri tem dejstvo, da se Nemci pri tej obravnavi niso med seboj razumeli. Ko je bil namreč zaslišan za pričo trd Bavarec po imenu Ernst, ki je govoril v svojem priprostem bavarskem nemškem narečju, ga nemški berlinski porotniki niso razumeli. Zato so morali poklicati sodno zapriseženo tolmača, ki jim je v berlinsko nemščino prevedel, to kar je Bavarec povedal v svojem narečju! Kaj takega je pri nas Slovincih popolnoma izključeno in nemški šoveni bi storili mnogo bolje, če bi bili glede našega jezika kar tihi!

Slovensko jim ni treba znati! Na ljubljanskem polju, kjer je bila lansko leto tista strahovita eksplozija, je vojaška smodnišnica, v kateri prodajajo civilnim osebam smodnik na debelo. V Ljubljani sami pri puškarih ga seveda ne moreš dobiti več kil skupaj. Pri prodaji tega smodnika ne debelo so odjemalci večina Slovinci. Ko je prišel včeraj neki Slovenec ponj, njegovega slovenskega govorjenja nihče ni razumel. Beseda „smodnik“ jim je bila čisto neznana in ko je Slovenec po nemško pripomnil, da bi morali v smodnišnici znati slovenski, ker imajo opraviti s slovenskimi strankami, odgovoril mu je narednik: „Nam ni treba znati slovenski!“ Res lepe razmere!

Lopatlažba. Da je letos deset let, odkar neslavno škofuje v ljubljanski škofiji Bonaventura, smo morali mi klerikalci povedati. Sprva so trdili, da ni res, sčasoma so pa začeli proslavljati to škofovo desetletnico. Med zadnjimi proslavljalci je „Bogoljub“, ki je spisal škofu uvodnik dolg nad tri strani. V tem članku je izrečeno upanje, da se bo Jegličovo ime v zgodovini ljubljanske škofije slično svetilo, kakor se sveti ime škofa Tomaža Hrena. To je prebito slaba tolažba! Noben pes na Kranjskem ne ve, kdaj je bil škof Hren, tisti pa, ki to vedo, ga preklinjajo. „Bogoljubovi“, „bravo!“ so tako zarukani ljudje, da znajo samo pot do farne cerkve, potem jim pa pripoveduje korar Kalan o škofu Hrenu! „Bogoljub“ trdi, da škof na hvalo nič ne da. Na tako hvalo res ne more dati prav nič!

Ljubljanski „Čuki“ zabave. Ljubljanski „Čuki“ delajo izlete. Tudi v nedeljo so naredili enega menda v Kamniku. Kakor je pa navada, da se po katoliških prireditvah močno pije, tako so tudi „Čuki“ bili v nedeljo tako skrivnostno sladko ginjeni, da so delali kravale v vlak, ko so se vračali v Ljubljano. Razsajali so tako, da je bil sprevodnik primoran pokličiati orožnika na pomoč. Na progi iz Trzina proti Dobravi so pa katoliški mladeniči prišli na drugo vrsto zabave. Tu vozi vlak prav počasi, ker gre ob državni cesti in „Čuki“ so porabili priliko in jeli skakati z vlaka in zopet nazaj. Ko jim je sprevodnik prepovedal tako početje in dejal, da jih naznani, lotili so se ga z besedami in baje tudi dejansko. Tudi pred orožnikom, kakor se čuje, niso imeli toliko spodobnega obnašanja, kot se zahteva od vsakega človeka. Skratka, „Čuki“ so uganjali take „zabave“, da ima vso stvar zdaj v roki državno pravdnitvo. Čuje se, da bi klerikalci radi vse potlačili in da bi krivci ne bili kaznovani. Vederemo!

Goriški Lahi ne vedo, kaj bi storili glede slovenske kolesarske slavnosti v Gorici jutri, 12. t. m., ali bi vpriporili zopet demonstracije in napade na Slovence ali bi mirovali. Te dni so imeli več posvetovanj, sklenili pa še niso ničesar. Laški trgovci v Gorici imajo že veliko škodo vsled bojkota; zato odsvetujejo napade, drugi, ki nimajo nič izgubiti, pa bi se radi topli še naprej. Goriški Slovinci hočejo seveda v miru živeti s svojimi sodeželanji; na teh je ležeče, v kakih odnosih si bodo stali od slednjega proti drugemu Slovinci in Lahi. Če bodo jutri zopet demonstrirali in napadali Slovence, bodo kaznovani še huje, kar ni dosti že od binkoštnega ponedeljka.

„Sakra bottega“ (sveta kramarija). Pod tem naslovom prinaša tržaški „Gazzettino“ z dne 10. t. m. št. 4628 sledeči članek, ki se ozira na klerikalno gibanje v tržaški okolici: „Dovolj imamo izgledov kramarskega delovanja mnogih duhovnih gospodov, propagatorjev klerikalne politike, vendar se nam dozdeva sledeča anekdota vredna pripovedovanja, posebno ker je krajevnega kova in ima takorekoč okus klasicizma. V slednjem času opazujemo v tržaškem predmestju in v okolici mogočno bojno razpoloženje s klerikalne strani, ki jo vodijo mladi duhovniki pod protektoratom škofijstva, in ki jo podpira materialno ter napahuje ona čudna stranka, katere vlada v megleni in nazadnjaški Kranjski. V bližnjem predmestju, ležečem v krasni dolini, kjer se dviga neko mestno zdravilišče, gori posebno svet boj. Nad duševnim blagostanjem tamkajšnjih ovčic čuva sedaj rdečeličen in debelast mlad duhovnik, ki razvija obéduvanja vredno delavnost. Pol sveta preobara s prižnice, organizuje dobro znane marijine hčere in sinove in druge tretjerednike in pridiga križarsko vojsko proti vsemu modernemu in naprednemu. Vrhutega se osredotočuje njegovo delovanje na drugi način, ustanavlja hranilnice, krčme, zaloge vina itd. In sedaj k ljubki anekdoti. Sicer je nekoliko v zamudi, a to ne škodi. Doznali smo jo šele pred par dnevi od strani par več ali manj pobožnih, ki obiskujejo cerkev blaženega predmetja; prepričali smo se tudi o avtenticiteti neverjetnega slučaja. Koncem majskih obredov končal je neki duhovnik, ki pa je le ponižen učenec zgoraj omenjenega, običajno slavnost z besedami: Sedaj pa, ko ste se okrepčali duševno, ne bo škodilo, če se okrepčate tudi telesno. Priporočam vam zato najtoplejše sosednjemu gostilno! (krčansko, se razume!) Kaj ne, da so simpatični ti reverendi, ki priporočajo krepilo duše in — vina?“

Iz sodnopolniške službe. Sodni kanclerst Alojzij Stepec v Ormožju je imenovan za pisarniškega oficijala.

Sprememba pri Južni železnici. Postajenačelnik v Trzinu, Fr. Ličen, je premeščen za revidenta v Gradec.

Opozarjamo na jutrišnjo popoldansko veselico „Slavca“ v „Narodnem domu“ na korist Ciril-Metodove družbe. Začetek ob pol 5. popoldne. Vstopnina samo 50 vin. Veselica se vrši ob vsakem vremenu, na vrtu ali pa v „sokolovih“ dvorani. Komur je mar prosep naše Cirilove družbe, bo rad pohitel na to veselico, kjer se mu nudi mnogo zabave za malo žrtve domu na altar.

Telovadno društvo „Sokol I.“ v Ljubljani se udeležijo v nedeljo, dne 12. t. m. zletu notranjskih in kolskih društev v Logatec korporativno. Zbirališče v društvenih prostorih Ilirske ulice 22, ob 12. opoldne. Odhod točno ob 1/4 na eno.

Velika ljudska veselica priredi osnovni odbor družbe „Lastni dom“ v nedeljo 12. julija t. l. na Zgornjem Rožniku. Začetek ob 4. popoldne. Pri prireditvi svira tamburaška godba z Rožne doline. Na sporedu je tudi srečolov, za katerega se je darovalo veliko lepih dobrot. S prijaznostjo sodeluje tudi pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“. Ob neugodnem vremenu se vrši veselica prihodnjemu nedeljo, to je 19. t. m.

Naši izprehodi. Vsak Ljubljaničan misli, da so edino prijetni izprehodi le po Lattermanovem drevedu in v Tivoliju. Pa temu ni tako. Tudi druga ljubljanska okolica nudi občinstvu prijetna in naravnost idilična sprehajališča. Osobito velja to za St. Jakobski okraj. Ali si moreš misliti lepši izprehod, nego je preko Golovca k Plankarju, na „Zeleni hrib“ in drugo okolico? Da je to istina, se lahko prepričaš v nedeljo, dne 26. julija t. l. Ta dan je zganjanje pri Sv. Jakobu v Ljubljani in bode ob tej priliki velika vrtna veselica „pri Plankarju“ na Dolenski cesti, katero priredi „napredno gospodarsko društvo za šentjakobski okraj“. Glede izprehodov ima šentjakobski okraj še to ugodnost, da se v slučaju utrujenosti popelješ cenó s tramvajem zopet v mesto.

Štacuna v farovžu. V „Bogoljubu“ se bere sledeče naznanilo: Lurška voda se dobi v stolnem župnišču v Ljubljani I. nadstropje, koj nad stopnicami, nad vrati napis „Lurška voda“. Ker je pritličje šenklaškega farovža že vse v štacunah, morali so gospodje vzeti v tak namen še prvo nadstropje. Čudimo se, da „Slovenec“ ne prinaša takih naznanil. Ali je lurška voda dobra sama na najbolj omejene in zabite ljudi, ki bero „Bogoljuba“? Menda že!

Priznavajo, da so „Čuki“. Ta teden je bil v Mengus semeni. K prodajalki, ki je prodajala srajce in drugo perilo, je prišel mlad fant in jo vprašal, če ima telovadne hlače. „Ali ste pri Sokolih?“ je vprašala prodajalka. „O ne, pri „Čukih!“ je bil odkritosrčen odgovor. Potem se pa branijo imena „Čuki“.

Pe stari svoj navadi že spet grozijo! Iz Celja se nam piše dne 9. julija: Znano je, da celjski „Sokol“ zida v Gabrjih pri Celju svoj dom ter da bode ob otvoritvi tistega došlo mnogo „Sokolov“, tudi — čeških, v naše mestece. Kakor purana razkači rdeča unja, tako je pilila tudi ta vest naše Germane okrog znane celjske „Deutsche Wacht“. Besno pravi ta listič v zadnji svoji številki, da nameravajo Slovinci „eine grosse Demonstration gegen das Deutschland von Cilli in Szene zu setzen“. Pojste no, kdo se briga za vaše piškavo nemštvo. Pustite nas ob naših slavnostih pri miru, kakor pustimo mi vas; pa bode vse v redu! A ravno tega celjski mob ne mara, on mora na zunaj kazati, da še eksistira, on mora zato pridušati izvan celjsko nemštvo, češ, kako hudo mu gre. Saj vemo, zakaj. Zatorej pa „Vahtarca“ že kliče in razburja duhove. Izdala je tozadevno prvi svoj bojni klic! Doslovno kriči: „Man hat es in Cilli aber nicht verlernt, zugereisten Störtriedlen und Herausforderer die richtige Antwort zu erteilen“. Slovinci celjski, ki ste tudi še avstrijski državljani, pazite, kaj poroče in ukren na to nesramno izzivanja — državna oblast!

Dr. Gustav Ipavie, velezaslužni slovenski skladatelj in zdravnik v St. Jurju ob južni železnici, je opasno obolal na ledvicah.

Celjski protestantje so nedavno, tako se nam piše, otvorili svoj nov župni dvorec poleg svoje cerkve na takozvani „insel“. Protestantovska občina, ki vidno narasta, ima v tem župnišču tudi svojo posvetovalno sobano.

Vodnikov trg. Piše nam gospa iz mestnih krogov sledeče: Povsod v drugih mestih je na slavnem trgu, ki je določen za prodajo mleka, zelenja in osobito sadja, vodnjak pri roki, da prodajalci nekatere stvari po potrebi oderejo ali pa da se sami opero. Naj bode tržno nadzornišvo s temi vrsticami opozorjeno, naj si enkrat kako kmetičo ogleda. Ako je še tako lepo kmetičko dekle, ko je eno cajno črešnje odmerila, izgleda tako, da

mine človeka poželjenje na črešnje. Varok? Ker ni vodnjaka v bližini, da bi se mogla po potrebi oprati. Dokaz, da je potreben na omenjenem trgu vodnjak je že ta, da je vodnjak tudi na trgu, kjer branjeve prodajajo sadje, gotovo ne zaradi olepšanja trga, nego iz imenitnih higijeničnih potreb.

Velika ljudska veselica v Ribnici. Vrla ženska podružnica v Ribnici, ki je tokom svojega 10letnega obstoja poslala glavni družbi že par tisočakov, priredi jutri v nedeljo 12. t. m. na Očetovem vrtu veliko ljudsko veselico, katere se vrši ob vsakem vremenu. Ako bo namreč Pluvij nagajal, se presele vsi šotori na mah v prostorno Sokolovo telovadnico — obširno keglišče in verando — kar je vse tik vrta. — Priprani smo, da bo vrlo ribniško narodno žensktvo prevzelo nalogo izvršilo v polni meri — to jamčijo imena in dosedajni uspehi pri sličnih prireditvah. Na sporedu so žive podedbe s petjem. „Barba ali strašno žalostna prigodba iz abesinske vojske“, komični prizori, tekmovalje lepotic, srečolov, za katerega je nabranih nebroj lepih dobrot, ki so razstavljene v Ankinem salonu, neizogibna bitka, korjandoli, petje od šotora do šotora, španski bikoborbec s — kitaro in bogve kaj še! V zadnjem trenutku se je javila angleška doktorica, ki bo prodajala vsakovrstna zdravila za vsakojake bolezni — ponudila se je celo v korist družbi prodajati pristne poljube svojih rožnatih ustk po smešno nizki ceni 1 K! — Obila udeležba, posebno iz Laš in Kočevja je zagotovljena. — Začetek ob 4 uri popoldne brez vstopnine. Sploh se bo prodajalo vse po navadni ceni brez vsakega odiranja, prodajalo se bo vse potrebno v šotorih, točilo bučejeviško, Koslerjevo in Reinighausovo pivo, priznano dobro Kajfezevo vino in vino istrske zadruge ter izvrsten teran. Sokolska telovadnica se izpremeni v plešišče. Ako še povemo, da svira godba iz Ljubljane, ne moremo drugače končati, kakor s prečkanjem, da ne bo nihče zamudil, komur je na sru ribniški humor in družba sv. Cirila in Metoda — da pride! Ribniški Sokol, prostovoljno gasilno društvo in druga društva so obljubila korporativno udeležbo.

Postarji na Dunaju. Piše se nam: Kakor je vsakemu iz časopisov znano, namerava poštna uprava pošt-nim uslužbencem plače izboljšati. Da se zamorejo glede postarjev in pošt-nih odpravnikov enotno želje staviti, sklicala so se vsa društva postarjev dne 8. t. m. na Dunaj. Predpoldne imel je sejo veliki odbor osrednjega društva postarjev in odpravnikov, pri kateri se je od predsednika kranjsko-primorske skupine tega društva postavljena resolucija soglasno sprejela. Točno ob 3. popoldne se je pričelo skupno posvetovanje vseh društev. Predsednikom je bil izvoljen postar Starl in kot perovodja postar Ulepič. Ko je predsednik po običajnem pozdravu opisal pomen skupne seje in je perovodja prebral prej omenjeno resolucijo, pričela se je o zadnji specijalna debata. Daljših in krajših govorov je pomen bil zmerom le eden in isti ter se je končno tudi pri tej skupni seji sprejela resolucija osrednjega društva, ki se sledeče glasi: Dne 8. julija 1908 na Dunaju „Hotel Post“ zbrani zastopniki vseh postarskih društev Avstrije prosijo sledeče: 1. Plače postarjev naj bodo enake onim državnim uradnikom XI.—VIII. čin. razreda ter naj se razdele na podlagi vseh službenih let, v katere naj se vštejejo tudi vojaška in pri družih državnih uradih doslužena leta ter naj se jim (postarjem) priznajo vse pravice državnih uradnikov v socialnem oziru. 2. Poštne prostore in opravila naj da pri novo nastavljenih poštar uprava. 3. Plače vsem pošt-nim odpravnikom naj se primerno zvišajo; stroške za substitucije, pri boleznih in vojaških vajah teh usluž-bencev ima trpeti uprava. Onim pošt-nim odpravnikom, kateri so le za take izkušeni, naj se da pravica do pokojnine. 4. Poštni odpravniki od 3. stopnje naprej naj se z dekretom nastavijo. 5. Razdelitev v novi status naj se izvrši v tretjinskem razmerju in naj bode en del zadnje tretjine enak VIII. čin. razredu. 6. Ženski uslužbenci naj dode v posameznih razredih in stopnjah iste plače in pravice, kakor njih moški tovariši in 7. dovoli naj se nakup službenih in pred letom 1879 dovršenih let onim postarjem, kateri imajo že 30 let službe in sicer brez čakalne dobe, toda proti procentuelnemu zvišanju nakupnine. Ta resolucija se je dne 9. t. m. izročila v navzočnosti vseh 25 društvenih predsednikov gospodu sekojskemu načelniku Wagnerju, katerega se je še posebno prosilo za 35letno službeno dobo, in da bi regulacija, ne kakor leta 1900 v škodo postarjev, temveč v njih korist izpadla. Dasi ni še izdelan načrt regulacije, vendar je rekel g. pl. Wagner, da smemo prepričani biti, da ne bo nihče prikrajšan, temveč se bo gle-

dalo na to, vse zadovoljiti in enemu delu postarjev dati deloma plače VIII. čin. razreda. Največjo preglavico, meni gosp. pl. Wagner, delajo mu poštni sli, katere namerava poštna uprava prevzeti. Zagotovili smo ga, da se od strani postarjev ne bo delalo nobenih ovir, ako se bodo vpoštevale naše želje in nam bo le ustreženo, ako te uslužbenec uprava sama prevzame. Ob 2. popoldne izročili smo zopet in corpore v državni zbornici enako resolucijo ekselentni trgovinskemu ministru ter mu tudi posebno 35letno službeno dobo na srce položili. Gosp. trg. minister se je o našem delovanju jako laskavo izrazil ter nas zagotovil svojih popolnih simpatij. Obiskali smo še gosp. finančnega ministra ter več gg. poslancev. Vsak nas je zagotovil, da se hoče na naše želje ozirati ozir. se zanje potegovati, ker so upravičene in ne pretirane. Končno bodi še omenjeno, da se je sklenilo vsa sedanja poštarska društva razpustiti ter eno samo „poštarsko osrednje društvo“ ustanoviti. Izvolil se je odbor, kateri bo pripravil predpogoje in sestavil pravila. Tudi ta korak se lahko z veseljem pozdravi.

Simbol celjskega nemštva. Schillerjev hrast na dvorišču celjske mestne dekliske šole sumljivo vene. Kakor znano, so neznani storilci pristni Schillerjev hrast odžagali. Na to so očka Derganc z veliko skrbjo in častjo vsadili nov močen hrast iz — slovenskih logov; obdali so ga z močnim visokim plotom in z bodečo žico. Ta hrast pa vene. Prav simbolična slika celjskega nemštutarstva!

Na celjski dekliski nemški mečanski šoli je bilo letos 111 Nemk, 26 Slovinc, 2 Hrvatci in 2 Italijanci. Slovinci, žal, nimamo na Štajerskem niti ene višje organizovane ljudske šole za deklice. Mi smo pač pastorki ter se moramo — hočeš nočeš zadovoljiti s tem, kar nam nudijo — nasprotniki!

Dijak Alojzij Kobal iz Kranja je bil ušel od doma ter je prišel v Gorico, kjer ga je prišla policija ter ga poslala nazaj domov.

V Krmini so izvoljeni tudi v prvem razredu sami klerikalci, tako da je ves občinski zastop popolnoma klerikalen.

Potres na Goriškem. Včeraj zjutraj ob 3. uri 20 min. so čutili potres v Ozeljanu pri Šempasu. Sunek je bil precej močan, prišel je od severozapadne strani.

Z Bleda. Za pogorelce na Bledu v roke g. J. Peternelu so nadalje darovali: I. Baraga, gostilničar na Bledu 10 K; F. Zadnikar, trgovec v Celovcu 10 K; zbirka v „Narodu“ št. 153. 53 K; I. Steinhäuser, letovničar nabral 30 K; županstvo Lesce 100 K; M. Supan v Ljubljani 20 K; Mari Gebauer 10 K; I. Dolničar, vinski trgovec v Šmartnu pod Šmarno goro 50 K. Skupaj 283 K. I. Treven, trgovec na Jesenicah en zavoj obleke.

Dobavni razpis. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici in Ljubljani, da se bo pred kratkim naznanjena ponud-bena razprava zaradi dobave hrastovih in bukovih železničnih pragov (švelarjev) in čokov vršila dne 5. avgusta t. l. na trgovski borzi v Bruslju.

Za načelnika pošte v Zidanem mostu je imenovan Nemes Leifellner. Baje ni bilo slovenskega prošnjaka.

Zakaj ni dežja? Ponekod so krivi farani, ker niso zbrali dovolj svetlih krona za procesije za dež, v Dobju pri Planini na Štajerskem pa po mnenju župnika Vurkelca fantje, ker nosijo peresa za klobukom.

Sina je umrl. Kmet Mijo Mikulčič v Plesu pri Veliki gorici na Hrvaškem je šel pred tremi leti v Ameriko in pustil ženo v blagoslovljenem stanju. Porodila je krepkega dečka. Ko se je pred kratkim oče vrnil, ga sin ni hotel imenovati očeta, kar ga je tako jezilo, da je otroka tako pretepal, da je umrl vsled tega. Mikulčič se je sam javil sodišču.

Širjenje nemškutarjenja in ponemčevanja. Iz Sevnice se nam piše: „Ne le, da se širi tukaj klerikalizem, širi se temu v roki nemškutarjenje in ponemčevanje. Naš župnik porabi leco za vse čenče; da bi pa enkrat spregovoril besedo zaradi šulferajnske šole, mu pa še na misel ne pride. Geslo: „Svoji k svojim“ se izvršuje zlasti od strani duhovnikov naravnost solza vredno. Sevnški župnik jemlje meso pri zagrizenem nemškutarju Hansu Starklju in ravno tako tudi boštanjski župnik. Sevnški župnik je pa še najbrže pregovoril Salezijance iz Tarihkega grada, da kupujejo pri Starklu, dočim so prej kupovali pri mesarju, ki je rodom Srb, pa vrl narodnjak. Sevnica ima še mesarja: Strarka sen, ki ga je pa njegov sin, nemškutar uničil skoro docela. Duhovniki pa kupujejo pri tem. Kršč. ljubezen! Kakor se kupuje meso pri Starklu jun., tako se špece-rija pri Matsunu, ki je privrzanec

(Dalje v prilogi.)

pa zelo hud nemčur. Kjer kupujejo „gospod“, je dobro iti, mislijo ubogi kmetje in grejo za njimi. Tako delajo duhovniki dobro reklamo nemškutarjem! V gostilno zahaja duhovščina k Hansu Starku, kjer jo prav nič v oči ne bojeje nemške sulferajne žigice ter njega nabiralniki. Zalestna nam majka! Sevniciani in drugi Slovenci, ki naj bi imeli pozorne oči, spe. V Sevnici že spi, mislim že preko 15 let podružnica družbe sv. Cirila in Metoda! — Brez komentarja! Sulferaju ima tu krasno poslopje dozidano oziroma prezidano lansko leto. Šola je štiri-razredna. Nemoi se drže docela gesla Svoji k svojim, Slovenci pa — seveda ne! Treba bo, da bomo te patrijote kar z imeni citirali, kar je že večkrat kod pomagalo. Ali so to nasledniki tistih posavskih Slovencev, ki so nekaj brnili domovino pred tujimi naskoki? Koliko pa smo danes na boljšem kot takrat, ko nam je hodil Turčin jemati zemljo? Nemoi nam jemljeno narodnost!

Značilna označba. Glede Celja prinaša graški „Arbeiterwille“ z dne 10. julija t. l. nastopno klasično notico: „Suša v vršičkih.“ Verno sliko celjskega občinskega gospodarstva nam nudi gozd pri Sv. Jožefu, ki se nahaja prav ob mestni meji. Že več let tam opravlja lobadar opustošno svoje delo, a šele zdaj se je pričelo misliti na njega ugonobitev. Kakor znano, se ta škodljivec tembolj namnožuje, čemolj se je zanemarja pravila umnega gozdarstva. Enako razjedajo nemško življensko drevo naše občine številni mrčesi v črno-rdeči-zolti toaleti, tako, da se že v njega vršičku tudi prikazuje — suša. „To bode enkrat pač klaverna smrt!“ — Komentar od več.

Novi osebni kredit za uradnike. Iz splošnega uradniškega društva se nam piše: Kakor znano, določa na Dunaju osnovani uradniški kreditni zavod kot temelj za osebni kredit novi način zavarovanja, namreč kratko padajoče glavnično zavarovanje. Slednje obstoji v tem, da se glavnični znesek zavaruje za življenje dolžnika, in sicer tako, da je v slučaju dolžnikove smrti med odplačevalno dobo plačljiv ostali dolžni znesek. Ta znesek je ob pričetku amortizacijske dobe večji, se manjša ter popolnoma izgine ob preteku dovoljenega roka, tako da zavarovanje preveha, čim se je odplačal dolg. Na Nemškem se je skušalo ta način zavarovanja uvesti pri razdolžitvi zemljišč; to se pa ni posrežilo. Navzlic temu se hoče uporabiti sedaj na Dunaju ta posebni način zavarovanja v prid uradnikom, katerim bi se baje pristediti milijoni. Neki strokovnjak v zavarovanju opozarja na to, da bi se ne dobila družba, ki bi sklenila zavarovanje proti časovnim, vedno enakim premijam. Ker gre pričetkom zavarovanja za večjo vsoto, bi bila namreč premija za prevzeti riziko premajhna, tako da bi vsaka družba v slučaju predčasne poplačila dolga delala z izgubo. Doslodno je se premija morala plačati naenkrat že začetkom zavarovanja. Kakor se čuje, je v istini vložil nižjeavstrijski deželni zavod za zavarovanje v potrjenje tarif, ki temelji na enkratni premiji. Po tarifu prvega splošnega uradniškega društva Avstro-Ogrske znaša ta premija 5 1/2 % obrestovanje dolžnega kapitala in če je dolžnik star 30 let, za 10letno amortizacijsko dobo 53 K 30 v pri 1000 kronah. Dolžnik bi moral plačati torej ob sprejetju svojih obveznosti premijo naenkrat. Ker pa bi bil ta odbitek preobšuten, ne ostaja upniku drugega, kakor se na drug način odškodovati, ter dosledno seči po poviški letne amortizacijske kvote. Ako vzamemo za podlago obrestno mero 5 1/2 %, znaša letna amortizacijska kvota za znesek 1000 K, ki se ima plačati v 10 letih, 129 K 84 v. Po časnihskih poročilih obeča novi uradniški kreditni zavod, da se bo docela plačalo tako posojilo z mesečno amortizacijsko kvoto 11 K 66 v tekem 10 let. Mesečno 11 K 66 v pa znaša 139 K 92 v na leto. Če se torej potrudimo računati, pridemo na to, da znaša obrestna mera, upoštevajoč mesečne obroke po 11 K 66 v ne 5 1/2 %, ampak 7 1/2 %. Kratko padajoče zavarovanje ima torej za posledico izdatno zvišanje obrestne mere. Venomer se čuje, da se pred-ujmi tako podražujejo, ker se sili dolžnika k zavarovanju. Kaki pa so stroški navadnega zavarovanja? Mož 30. let plača za zavarovani kapital 1000 K letno premijo 24 K. Ako vzamemo 6 % obrestno mero in letno amortizacijsko kvoto 132 K 72 v, znaša to na leto 156 K 72 v, torej v primeri z zgornjimi 139 K 92 v na leto za 16 K 80 v več ali 168 K v 10 letih. Za preveč vplačano vsoto je dolžniku po preteku amortizacijske dobe na prosto razpolago polica 1000 K, ki je njemu in njegovi družini v bodoče varna zaslomba, dočim nima na padajoči način zavarovani dolžnik, ko jenjajo njegove plačilne obveznosti, ničesar. Kratko zavarovanje preneha z odplačilom zadnjega

obroka in dolžnik ima le še spomin, da je plačeval 7 1/2 %. Tako izgleda pocenjenje uradniškega kredita v pravi luči. Vseled spojitve preduma s padajočim zavarovanjem utesni se nemalo dolžnik. Izostati ne sme niti z enim samim obrokom, ker bi se sicer takoj predrugačil odplačevalni načrt in vsled tega tudi zavarovalni pogoji, ki so z njim v zvezi. Odgoviten vplačanja enega ali več obrokov, obnovitev posojila, kar se po dosedaj navadnem načinu zavarovanja življenja prav lahko in brez težav izvrši, sta pri padajočem zavarovanju naravnost izključena. Korist kratkega padajočega zavarovanja je torej prav dvomljiva, ter nikakor ne moremo uvideti, kako bi se s tem načinom dali oceli milijoni prihraniti; nasprotno smo prepričani, da bi bila škoda, ako se uradniki po tej novi osnovi odvrtaajo od zavarovanja na življenje. Poslednje je zanj in za njega družino velike vrednosti. Zavarovalna polica, katero si uradnik z ozirom na nizke zavarovalne premije v mladih letih lahko preskrbi, povečuje njega kreditno sposobnost. Vsekakor ne ugaja resnici trditev, da bi zavarovanje življenja podražilo najeto posojilo. Zgodi se lahko, da kak agent dolžnika prepriča, da se zavaruje za večjo vsoto nego bi bilo potrebno za prošeni predum — to pa najbrže, da sam doseže večjo provizijo; takega očitnega izkoriščevanja od strani agentov pa se lahko vsak sam varuje. Iz gornjega lahko vsakdo sklepa, da torej novo padajoče zavarovanje uradniku ne more nadomestiti dosedanjega navadnega zavarovanja za slučaj smrti in doživljenja.

Ljudska šola v Šmartnem pri Litiji priredi dne 12. t. m. popoldne ob 3. v proslavo 60letnega cesarjevega vladanja igro: Cesarjeva podoba.

Zaradi tatvine so zaprli v Trstu 20letnega brezposelnega kleparja Fr. Svaka iz Novega mesta in 24letnega delavca Karla Grmeksa.

Smrtina nesreča. Delavec Ivan Vodnik je v Trstu padel z zidarskega odra tako nesrečno, da se je ubil.

Samomor. V Trstu se je zastupila 20letna Ana Glavina s karbolovo kislino. Vzrok nesrečna ljubezen.

Predzrni tatovi. V Trstu so v trgovino z narejenimi oblekami prišli trije potepini in ko je eden izmed njih pomerjal obleko, sta druga dva eno ukradla in zbežala. Kmalu je tudi tretji izginil. Prva dva so kmalu dobili. Sta 39letni Franc Mihelčič iz Vipave in 22letni Marij Godnik iz Tomaja. Ko so ju zaslišavali na policijski direkciji, je Godnik naenkrat skočil skozi odprto okno na ulico, padel na mimoidočega tapetnika Ivana Periča, ki je dobil več poškodb, in zbežal. Godnika so prijeli v sosednji ulici.

Koča na Begunjski. V nedeljo, dne 19. t. m., se otvorila na Begunjski planinski koča, ki je zgrajena po vseh zahtevah nove, moderne turistic. Opremljena bo tudi tako, da bo zadostovala zahtevam razvajenih turistov. Flora na Begunjski je sedaj v svoji najbujnejši in najrazkošnejši rasti. Murke, planinke in rododendron pošiljajo svoje pozdrave širom slovenskega ozemlja vabeč k sebi vse, ki so dobre volje. A tudi orede divjih koz hodijo zvedavo gledat h koči, li prihajajo že dolinski planinarji motit njih nebeško tihoto. — Krasna si bistra hči planin, brdka v prirodni si lepoti, ko ti z azurnih visokih, nevihte temne srde ne moti. — Ljubitelji naših prekrasnih planin, ljubitelji krasne naše planinske flore — na dan 19. t. m. na Begunjsko, tja kliče in miče in vabi srce.

Slovenski lovski klub priredi v nedeljo, 26. t. m., zlet v Postojno s sledečim sporedom: 1. Odhod iz Ljubljane z brzovlakom ob 6.02 zjutraj, prihod v Postojno ob 7.29. 2. Ob 8. uri skupen zajtrk. 3. Ob 9. uri dvojje poučnih predavanj, prvo iz lovske stroke, drugo o varstvu ptičev. 4. Ob polu 11. uri ogled sloveč postojnske jame. 5. Ob 1. uri popoldne skupen obed v hotelu pri „Kroni“. 6. Ob 3. uri popoldne zlet na Grobišče, kjer bo lovska veselica združena s tekmovalnim streljanjem na glinaste globe. 7. Povratek v Ljubljano s poštanim vlakom ob 9.53 ali z brzovlakom ob 11.01. Poštni vlak pride v Ljubljano ob 11.36, brzovlak pa ob 12.04 ponoči. Namen tega zleta je, združiti slovite notranjske lovce in jih seznaniti s tovariši divne Gorenjske in prijazne Dolenjske. Klub se obrača na svoje člane in prijatelje lova sploh, da se tega zanimivega zleta udeležijo. Ker si bo ta dan mogoče ogledati tudi postojnsko jamo, bi bilo priporočati, da se zleta udeležijo z rodbinami. V Postojni se je že osnoval odsek, ki bo shrbel za časten sprejem gostov. Da se vsaj približno ve, za koliko oseb je pripraviti obed, vse tiste lovske tovariše, ki se zleta udeležijo, vljudo prosimo, svojo udeležbo potom dopisnice prijaviti na

ta-le naslov: Slovenski lovski klub v Ljubljani.

Pomanjkanje krme. Danes se je vrnilo pod predsedstvom dež. predsednika barona Schwarza posvetovanje zastopnikov dež. odbora in drugih korporacij, kako bi se moglo priti v okom pomanjkanju krme. Sklenilo se je, da se vpelje pomožna akcija v tej zadevi. Deželna vlada bo kolikor mogoče pripomogla, da se odpomore tej bedi.

Počitnice so tu. Narodni rek (na Dolenjskem) pravi, da se v tem času poti „krava in trava“. In res, kmot žanje, kosi, mlati, ter se s tem preskrbuje liki mrvlja za zimo. Gospada beži iz mest v letovišča, turist v hribe, vojak gre na vaje, knajpovec se koplje v mrli vodi, za trgovca, krojača in čevljarja je sezona mrtva, pivovarnar si, kakor pravijo, kuje cekine, žid vrže culico v kot, vino-rejec z veseljem hodi ogledovat plodonošno trto, živinorejec požene živino na planine, pastir uka in napravlja sir, vlaki so vroči in prenapolnjeni, ladje se zibljejo prijetno po morju, društva za promet tujcev imajo dela do glave, dijaki in šolarji se zabavajo in živce okrepčujejo po svoje (le frač in užigalic naj bi ne imeli), uradnik zdihuje v uradu, hotelir streže gostom, splošno, vse, vse je predurjeno. Celo tice potihnejo po gajih. Rožice venevajo, zverina leno leži, vse se poti, ljudje, ki so celo leto utrjeni, sedaj počivajo, v tem ko se drugi trudijo. Le nekdo nima menjave vsakdanjega življenja. To je ubogi prosjak. Spomnite se na tega reveža in darujte „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Občni zbor čebelarke podružnice v Št. Jerneju se vrši dne 12. t. m. ob 1/2 8. uri zjutraj v ondotni šoli z običajnim dnevnim redom. Na shodu bosta tudi predavala gosp. nadučitelj Anton Likozar in Črna-goj iz Ljubljane.

Obitna nadaljevalna šola v Idriji. Sledeči gg. na tej šoli so potrjeni od vlade za učitelje: vodja na rudniški šoli, Alojzij Novak, Josip Novak, Avguštin Šabec in Rafael Gostiša.

Odlikovanje. Delavca Anton Duhovnik in Jakob Keber ter delavka Marija Kopač v papirnici v Goricanah so dobili za 40letno zvesto službovanje častno svetinjo.

Pl. Gutmansthalova jubilejna nožnica se ustanovi v Radečah pri Zidanem mostu kot darilo veleposestnika Nikolaja pl. Gutmansthal Benvenutija v proslavo cesarjevega jubileja.

Za plačo mu je moral dati. V Zgornji Loznici na Stajerskem je v gostilni Šegovi napadel 24letni posestnikov sin Jožef Stegne Antona Čreznarja in ga sunil v prsi. Ko sta se naslednji dan sešla, izsilil je Stegne iz Čreznarja denar za pijačo, sicer da ga pograbi jeza, ker kolje ljudi kot prešice. Obsojen je bil Stegne na 9 mesecev ječe.

Ustavila se je preiskava proti brezposelnemu brivskemu pomočniku Ljudoviku Perku ter je bil izpuščen iz preiskovalnega zapora v Škofji Loki, ker se mu ni mogla dokazati nobena krivda.

Intendanca o. in kr. 3. kora v Gradcu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani seznam približne potrebščine predmetov, ki se bodo potrebovali v dobi 1908/1909 za oskrbo o. in kr. vojske in o. kr. domobrambe v oskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobavit bo pšenico, rž, seno slamo, premog, drva in kruh. Seznam, splošni pogoji in vzorec izpiseval za producente se lahko vpogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Dobavne obravnave se bodo s posebnimi razglasi naznanile.

Pisarno pok. dr. Stepisch-nega v Celju je prevzel začasno dr. Schurbi.

Ustrelil se je v Beljaku trgovec P a v e l K o m a t z.

Podražanje piva. V gornještajerskih industrijskih krajih, posebno v Mürrzuschlagu in Ljubnem, bojkotira delavstvo dosledno pivo, odkar so ga pivovarnarji podražili, dasi gostilničarji vedno niso zaradi tega zvišali cen, oziroma so povišanje zopet opustili. Tudi meščanski sloji podpirajo delavce pri bojkotu.

Nesreča. Jakob Hrastar, gostilničar in strojar v Selu pri Zagorju ob Savi je 9. t. m. zjutraj kakih 300 korakov od svoje hiše drevje klesil. Nesreča je hotela, da je padel koj s prvega drevesa precej visoko. Priletel je z glavo ob kamen in obležal takoj mrtev. Hrastar je bil star 42 let. Zapustil je vdovo in šest sinov, izmed katerih je najstarejši 18 let star. Hrastar, čigar brat je dekan v Konjicah, je bil zelo priljubljen in ugleden mož naprednega mišljenja.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima od danes do torka sledeči zanimiv spored: Potovanje po Kitajskem. (Interesantna projekcija, po naravi posneta). Zapeljivka.

(Žaloigra). Vestalka. (Žaloigra. Krasna, dolga projekcija v barvah). Dijak s prvo smotko. (Smešno.)

Poživljanje hlapcev. Včeraj zvečer je hlapec Jožef Murn pri posestnici Neži Dovčevi na Pokopališki cesti št. 29 začel sebi v zabavo v hlevu krave tako pretepavati z gnoj-nimi vilami, da jih je nad ubogo živaljo zlomil. Nad dekle pa se je znošil z lopato. Na pomoč poklicani policiji je še pravočasno odnesel pete, a vendar ne odide zaslužen kazni.

Nepredviden kolezar. Včeraj je hlapec Anton Sovi na Sv. Petra cesti s kolesom podrl delavko Marijo Kozjekovo in jo na levi roki tako poškodoval, da je morala v deželno bolnišnico.

Kolo je ukradel včeraj zvečer med 7. in 8. dosedaj še neznan tat v veži Golobove hiše v Wolfvovih ulicah Kržičevemu poslovdjji gosp. Matiji Terlepu. Kolo je bilo trdke „Premier Hellikal“, je imelo belo število na črnem polju in je bilo vredno 260 K. Pred nakupom se svari!

Nasilen pivec. Sedaj, v času delnega bojkota na pivo, je zadobil včeraj 35letni vagant Fran Strus iz Gradca tako poželenje po pivu, da se je zagnal v natakarka v baraki v Latermanovem drevoredu z odprtim nožem in ga hotel prisiliti, da bi mu dal zabada vrček piva. Stražnik je Strusa odvedel v abstinencijski lokal.

V Ljubljano je padel danes popoldne v Šolskem drevoredu neki 7letni deček, ko je lovil ribice. Ko je stopil na kamen, mu je spodrsnilo in je izgubil pri tem ravnotežje ter v vodi omahnil. Iz vode ga je rešil mesarski pomočnik Fran Per.

Zaklalo se je v mestni klavnici ljubljanski ob 21. junija do včevši 28. jun. 78 volov, 4 krave, 8 bikov, 129 prašičev, 203 teleta, 110 koštrunov in kozlov in 24 kozličkov; zaklane živine se je vpeljalo 8 telet in 466 kg mesa.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 28. junija do 4. julija 1903. Število novorojencev 22 (= 28 60 ‰), umrlih 24 (= 31 20 ‰), med njimi so umrli za jetiko 5 (2 tujca), vsled mrtvoda 1, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 17. Med njimi tujcev 14 (= 58 33 ‰), iz zavodov 17 (= 70 83 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škrlatico 2, za vrtico 1, za ušenom 1.

Izgubila je zasebnica g. Olga Sartoryeva zeleno ročno torbico, v kateri sta dva ključa in do 8 kron denarja. Gosp. Ivan Bernot pa je izgubil listnico, v kateri je imel svojo legitimacijo in 80 kron denarja.

Našla se je ženska ročna torbica z dvema ključema v Tivolskem drevoredu. Dobi se v pisarni Koslerjeve pivovarne.

Vojaški koncert se vrši jutri popoldne na Koslerjevem vrtu.

„Društvena godba Ljubljanska“ koncertuje danes zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

„Društvena godba Ljubljanska“ priredi jutri v nedeljo, dne 12. julija zajtrkovni koncert na vrtu hotela „Ilirija“. Vstopnina prosta. Začetek ob 10. dopoldne.

Ravnatelj zaspal pri maturi. »Soča« piše: Letošnje leto je prineslo popoln preobrat pri pismeni in ustmeni maturi, zato sapa tudi vsi z zanimanjem sledili obema; nobeden pa si ni mislil, da bo glede zanimivosti prednjačila goriška realka in da se dogodi na tem zavodu idila, ki je vredna Deffreggerjeve čopiča. Deffregger kaj rad rade tirolske tipe in je postal radi teh svetovnoznanih, toda k njegovi popolni svetovni slavi mu manjka še ta slika: Velika učna soba. Okoli zelene mize sede nadzornik, ravnatelj, profesorji in dijaki. Resnost se jim bere z obraza. Tupatam se ukrade v sobo kak solčni žarek, drugače se vrši vse pošteno in pravično. Pravičnost vpliva tako na ravnatelja Gassnerja, da se skloni v svojem stolu, da zavrti v sklenjenih rokah svoja palca sedaj nekoliko nazaj, sedaj zopet par krogov naprej, vzdihne, zadremlje in zaspi — spanje pravičnega dne 8. julija leta 1908. po Kristusovem rojstvu. Njegov duh pa splava v ljubljeno tirolsko deželo po znanem geslu »S v o j i k s v o j i m«, navdušuje svoje tirolske brate za katoliško vseučilišče, udeleži se mimogrede treh protestnih shodov proti Wahrundu in se vrne čez eno uro okrepčan v katoliškem streljenju zopet v svojo posodo ob zeleni mizi, seveda za par minut prepozno, ker matura je že končala in sicer z ugodnim uspehom, mogoče ravno zato, ker je bil odsoten duh Gassnerjev. Slava njegovim izletom!

Drobne novice.

— Vojakov se boje. Rodbinski očetje v ogrskem mestecu Lipa so že pred tremi leti prosili višjo vojaško

oblast, naj se ne vrše pri njih vojaške vaje, ker so meščani večinoma kmetovalci, ki se mude poleti na svojih poljih ter se boje doma za svoje žene. Ker takratna prošnja ni imela uspeha, so sklenili sedaj možakarji na zaupnem shodu, da pošljejo k cesarju deputacijo, ki naj prosi cesarja, da se manevri v Lipi prekličejo.

— V Išli pri cesarju so bili včeraj v avdijenci in pri kosilu angleški admirali.

— Odlikovanja na debelo povodom cesarjevega jubileja se razglasijo 18. avgusta.

— Umrla je vojvodinja Meklenburška, žena vladarja v Brunšviku.

— Angleška armada se zmanjša? V angleškem ministrstvu baje razpravljajo z vso resnobo vprašanje, da se angleška armada zmanjša za 30.000 mož, prihranjeni denar pa se porabi za starostno zavarovanje delavcev.

— Štrajk vseučiliščnih profesorjev v Italiji izbruhne v najkrajšem času, ako vlada ne spremeni po njihovih zahtevah zakona o plačah.

— S spridenim mlekom se je zastupilo 50 oseb v Alenconu; sedem oseb je že umrlo.

Razne stvari.

* **Hiše iz papirja.** Kmalu bo v Ameriki dozidana prva hiša iz papirja. Hišo si je naročila gospa Vanderjungen od nekega japonskega arhitekta. Hiša bo kot letovišče na obali reke Hudsona ter bo zgrajena iz lesenih stebrov, med katere pride debeli papir. Stene se dajo premikati, da bo mogoče v vročih dneh vso hišo prezračiti. V Ameriki so zelo radovedni na ta poskus, ako se dobro obnese, začeli bodo take hiše za poletna bivališča staviti ne samo v Ameriki, temuč tudi v Evropi.

* **Cijankali mesto vode.** V Njujorku se je zgodila 19. min. mes. grozna nesreča. V trgovini bogatega draguljarja Bloomerja je bila njegova 29letna zelo lepa sestra, ki je bila pred 10 leti zaročena Longwortha, sedanega zeta predsednika Roosevelta. Ker je prišla v trgovino zelo žejna, zgrabila je čašo, v kateri je bil hudi strup cijankali, ki so ga rabili za čiščenje draguljev, in misleča, da je voda, ga je izpila do dna. V par minutah je bila mrtva.

* **„Eulenburg“ v Oseku.** Povodom neke tatvine v oseški vojašnici so našli pri vojaku, o katerem se je vedelo da ni dobival od nikoder denarja, bankovec za 20 K pri zaslišanju je vojak izpovedal, da je dobil bankovec od nekega višjega dostojanstvenika v Oseku. Ta dostojanstvenik je imel že pred leti slično afero, a takrat se je vse potlačilo, a sedaj zahtevajo vojne oblasti odločno, da se kaj takega ne zgodi več.

* **Življenje pobožnega meniha.** Belgijski duhovnik Jean Ksard je bil opat nekega reda in obenem profesor dogmatične teologije v Lijonu. Tam je v spovednici zapeljal neko mlado ženo, ki se je pozneje preselila s svojim možem v Bruselj. Ksard je šel za njo, in da bi se laglje z njo shajal, najel si je stanovanje pri sestrični svoje ljubice. Ko se je ljubice naveličal, ukradel je dekletu, pri kateri je stanoval, 6500 K ter pobegnil v Rivo, da preživi nekaj zabavnih dni blizu sv. očeta. Tam se je seznanil z nekim ameriškim škofom ter sta skupno počelnja največje razuzdanosti. Konečno je Ksard ukradel škofu 800 kron ter pobegnil v Bruselj. Od tam je napravil izlet v Ženevo kjer je vzel neki ženski pri spovedi 2000 K. Od tam je romal v Lurd, kjer je prišel intimo obbečati z neko natakario, kateri je konečno ukradel vso prihranjeno gotovino 700 K ter pobegnil v Pariz. Tu se mu je začela vsled pomanjkanja vzbujati vest ter je napravil javno pokor na ta način, da vse opisane epizode iz svojega burnega življenja obelodanil s svojim podpisom v „Matinu“. Na ta način upa doseči milost, da bo zopet sprejet „pod krilo sv. Matere cerkve“.

* **Amerikansko.** Charles Richards, ki je največji mož v Herkimer countyju, se je oženil z gospodično Emo Christmanovo iz istega countyja. Ženin je nekaj na sedem čevljev visok. Mati neveste se je protivila, da se njena hči poroči s tako velikim človekom, in ko je prišel po svojo nevesto, ga je najpreje oblija z mrzlo in potem še z vročo vodo. Ženin, ki vsled imenovanega napada in vsled straže bratov neveste ni mogel priti v hišo, je signaliziral svoji nevesti, naj skoži skozi okno v drugem nadstropju. To je nevesta tudi storila in ženin jo je srečno ujel v svoje veliko naročje. Pred očmi prestrašenih bratov in matere ter drugih ljudi je potem svojo nevesto odnesel na varno, nakar se je vršila poroka.

* **Geniji in hrana.** Najplodovitejša francoska pisateljica sta bila Viktor Hugo in Honoré Balzac, ki pa nista prekašala navadnih zemljanov le glede duševnega dela, temuč tudi pri — jelu. Balzac je toliko jedel, da je

skoraj ves zaslužek porabil za hrano. Hingo je po bogatem kosilu lahko znoval sedel k obloženim mizi ter začel s slastjo jesti kakor v začetku. Lamarine je pojedel posebno mnogo sladolepa. Stendhal je bil posebno navdušen za makarone, Gantier pa za rižoto. Tudi Zola je rad mnogo jedel in dobro pil.

* Za potnike v Ameriko. Izjava potnikov. Pri jako obiskani skupščini salonskih pasažirjev »Mauretanijske«, znanega brzoparnika »Cunard Linie« na potu iz Novega Yorka v Liverpool 8. junija t. l., se je nasproti ponavljajočim se govoricam, čes, da trpe potniki »Mauretanijske« ob hitri vožnji zaradi tresenja parnika so glasno sklenila nastopna resolucija: Izrecno se zanikuje in izjavlja kot neutemeljeno, da bi bilo potovanje z »Mauretanijsko« spojeno z neobičajnim tresenjem in nepravilnostmi. Izjavljamo nasprotno, da je ladja prav posebno mirna, kar se pri drugih brzo vozečih ladjah ne opaža vselej, da je ladja negibna in da ji stroji teko docela tiho, da pa je sijajen model udobnosti in razkošja v vsakem oziru. Sklene se naročiti predsedniku, naj prepis te resolucije v korist potujočega občinstva pošlje družbi. Po naročilu skupščine: Samuel Untermyer s. r., predsednik; Mihael T. Barret s. r., tajnik; in komitè.

* Da se umrljivost otrok krepko zabrajuje, je brezpogojno potrebno, da se v vročih poletnih mesecih nevarnostopolno, sveže kravje mleko popolnoma opusti in namestu njega lažje bebljiva, vedno enaka, nikako prebavno motenje provzročujoča hrana daje. Tem zahtevam ustreza najbolje stara in poznana Nestléjeva otroška moka, ki se kuha le na vodi in daje najboljšo otroško hrano. Zabrajuje bruhanje in drisko in odstranja že obstoječa prebavna motenja.

Telefonska in brzjavna poročila.

Vseslovanski kongres v Pragi.

Dunaj, 11. julija. Poslanec Hribar je odpotoval danes zjutraj z mnogimi poslanci in politikami v Prago na vseslovanski shod.

Lviv, 11. julija. Ukrajinci izdajo jutri manifest, v katerem razložijo vzroke, zakaj se ne morejo udeležiti vseslovanskega shoda.

Štrajk.

Voloska, 11. julija. Kakor že omenjeno, so pričeli včeraj štrajkati vsi kapitani in strojevodje ogrsko-hrvaške parobrodne družbe na Reki. Promet na vseh progah stoji. Družba je odpustila vse štrajkajoče. Kapitani drugih parobrodskih družb so obljubili štrajkovcem solidarnost.

Proti Komenskega šoli na Dunaju.

Dunaj, 11. julija. Snoci je sklicala zveza Nemcev za Niževavstrijsko na Dunaj shod, na katerem je pozival posl. Weidenhofer, da morajo Nemci zastaviti vse sile, da se znana naredba naučnega ministrstva glede izpitov na češki Komenskega šoli takoj prekliče. V jeseni se skliče v ta namen velik ljudski shod, h kateremu se povabijo tudi krščanski socialisti, da razložijo kako stališče nameravajo zavzeti v tej stvari. Obenem poroča »Fremdenblatt«, da je za prihodnjo sredo sklicana izredna seja dunajskega občinskega sveta da sklene pritožbo proti tej naredbi naučnega ministrstva na upravno in državno sodišče. (V slovanskih parlamentarnih krogih se govori, da je vsa ta gonja vzprijaznjena dogovorno z vlado, ki je tajno obljubila Nemcem, med drugimi koncesijami za umaknitev nujnih predlogov tudi preklepanje preporne naredbe, a inicijativa mora iziti iz nemškega tabornja.)

Iz italijanskih ljudskih šol se veronauk odpravi.

Rim, 11. julija. Parlament je sprejel s 57 glasovi proti 3 glasom predlog, da se veronauk odpravi iz vseh ljudskih šol.

Demonstracije proti banu Rauchu.

Zagreb, 11. julija. Ban Rauch se je včeraj pripeljal v Knin, da si ogleda narodopisni muzej. Ko se je zvedelo za njegov prihod, se je hipoma zbralo na stotine ljudi, ki so tako hrupno demonstrirali proti banu, da je moral bežati ter pustiti že naročeno večerjo. Ban se je posebno ustrašil, ker je med demonstranti baje videl nekega moža z revolverjem v roki.

Kossuthova bolezen.

Karlovi vari, 11. julija. Državni tajnik Szterenyi je prispel sem, da dobi pri ministru Kossuthu, ki še vedno ne more iz postelje, najnujnejša navodila. Ministrova bolezen se ni nič spremenila.

Ljubosumnost zaradi Macedonije.

Atene, 11. julija. Tajno poročilo, ki ga je obelodanila nedavno »Voss. Ztg.« in katerega je sestavil neki aktivni bolgarski državnik, je

zбудilo na Grškem veliko senzacijo. Vsi časopisi naglašajo, da na pomirjenje Macedonije ni misliti, dokler naslednje Bolgarija politiko za avtonomijo Macedonije in na ta način za priklapljenje Macedonije k Bolgariji.

Belgrad, 11. julija. Pisec znanege tajnega poročila glede Macedonije je baje tukajšnji bolgarski poslanik dr. Tošev, ki je lani po naročilu svoje vlade prepotoval macedonske vilajete.

Ministri na potovanju.

Dunaj, 11. julija. Minister dr. Prašek je odpotoval v Prago, odkoder gre obiskat razstavo v Kromerizu. Minister dr. Fiedler se odpelje danes v Trst, kjer se spusti v morje novi Lloydov parnik »Praga«.

Volitve v delegacije.

Dunaj, 11. julija. Vsled dopisa ministrskega predsednika je predsedstvo državnega zbora določilo delegacijske volitve za prihodnjo sredo.

Gospodarstvo.

Kako se dobiva petrolej? Pri jatelj, prebivši več časa v Borislavu, kjer se prideluje največ petroleja v naši državi, nam piše:

Z ozirom na to, da se je zadnji čas mnogo pisalo o petroleju, o oisternah, o požarih in uničenju nekoliko jam ali »šibov« petrolejskih, bode morebiti zanimalo Vaše cenj. čitatelje izvedeti, kako se producira ali prideluje naša vsakdanja potrebna luč petrolej.

So taki ljudje, ki mislijo, da petrolej v čistem stanju, kakor ga nalivamo v naše lampe, kakor voda piteka iz kake stene ali skale! Po tem ni treba mu drugega, kakor zapipati pipo v tisto skalo, pa se lep, rumen petrolej nabira v posode! — Ali temu ni tako! Predno pride čisto olje v naše svetilke, mora prestati nekatere procedure!

V naši državi se dobiva največ petroleja v Shodnici, Borislavu, Tustanah, Drohobiču v podnožju Karpatov, točneje govoreč, južnovzhodno mesta Pržemyšla v Galiciji.

Kakega izvora je naš petrolej, učenjaki še sedaj ne vedo; eni trdijo, da prihaja, kakor premog od davnodavnih podstih velikanskih drevih, imajočih mnogo smole v sebi, drugi zopet menijo, da je petrolej ostanek več milijard poginivših ribjih trupel, ki so bila svoje dni po kakem potresu itd. podstuta s suho zemljino plastjo!?

Nam zadostuje dejstvo, da se petrolej nahaja v različno globokih plasteh našega planeta, in povedati hočemo, kako se dobiva.

Na sled petroleju so prišli s tem, da so našli na površju potoka, ki je izviral spod malih gričkov, neko rumeno-črnkasto mast, katero so zajeli in vžgali. Seveda se je ta mast zelo kadila in je neznansko smrdela! Ščassoma so jo začeli čistiti, prekuhavati in rafinirati.

Na mestih, kjer se misli, da se nahaja ropa, t. j. sirov petrolej, se naredi kakor je pri naših vodnjakih navadno štiriogeljni obod. Na tem se napravi 10—12 m visoka piramida iz tramov, znotraj ota in na vrhu z malo strešico. V tej piramidi je več nadstropij, kamor pridejo razne mašine ali naprave, s katerimi se zabija sveder, ki ima v sebi luknjice, skozi katere prihaja ropni plin na površje. Ako se pojavijo plini, potem je to znamenje, da se bo prišlo do tekočice »rope«! »Ropa« ali sirov petrolej je podobna navadnemu kolomazu, je tudi tako gosta, samo nekoliko zelenkasta, dokler je vroča; ko se pa ohladi, postane trda in rumenočrna.

Ko se je prebilo več sto metrov — vrtnan enega »šiba« ali jame traja včasih več ko eno leto in stane okoli 150.000—200.000 kron! — in prišlo blizu tekočice rope, se zvežejo razno široke cevi kakor pri naših plinarnah, ena vrh druge ter se naredi okrog piramide mali nasip in na eni strani več metrov globoka jama, kamor se potem steka po ceveh izbuhi sirov petrolej, kar namreč povzroča v globokini se nahajajoči močni plini! — Sirovo materijo puste se stekati v velike kesone, podobne našim plinovim rezervoarjem pri plinarnah.

Sirova ropa se potem prepelje v vagonskih »oisternah« ali na Reko, Budapešto ali pa v Drohobič blizu Borislava, kjer se rafinira ali prekuha in od tod, iz rafinerij dobimo že porabljen, čisti ali ocelo »cesarski« kristalni petrolej, ki se prodaja po naših prodajalnah.

Ker se nahaja pri vsaki jami (šibu) mnogo smradljivega plina, ki se takoj vžga, ako se pride z vžgano žveplenico v bližino, potem je razumljivo, da more vsak nastali požar napraviti velikansko nesrečo in obšutno škodo. (Zadnje dni je zgorelo čez 1000 oistern rop, to se pravi okroglo 10 milijonov litrov petroleja!!) Vse hiše in pivnice so v Borislavu rasvetljene električno!

FRANC JOZEFOVA GRENKA VODA

Bratelj

Podpisani odbor vlijudno naznanja svojim članom izletnikom v Logatec, da se sbiramo jutri točno ob pol. popoldne na južnem kolektorju.

Na zdar!

Odbor »Ljublj. Sokola«.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega »Mollovega Seidlitza-praška«, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkote prebavljanja. Originalna skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni salagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deseli je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, raznamovan s varnostno znamko in podpisom.

Celo noč brez spanja v poletnem času prebije mnogo družin, ki se vkljub skrbnemu snaženju pohištva in stanovanja širijo stene. Ting-Ting je dolgoletno preizkušeno sredstvo, ki to nadležno mrčes z zalogo vred radikalno uniči in izgubljeni mir zopet vrne Ting-Ting se dobiva v pripravljenih steklenicah in se dobiva v skoro vseh drogerijah in v glavni zalogi na Dunaju, XVIII Gentzgasse 27 za 60 h.

Edino risten je samo THIERRYJEV BALZAM s seleno NUNO kot varstveno znamko. Razpošiljam najmanj 12/3 ali 6/1 ali pat. potov. rodb. steklenico za 6 K. Zavojašina sastoj. Thierryjevo centifolijsko mazilo. Razpošiljam najmanj 2 skatljici K 8-60 Zavoja. sastoj. Povsod priznani kot najboljši domači zdravili proti slabostim, bolečinam, gorticim, krčm, poskodbam, vranam itd. — Nalovo za naročilo in denarno naknadico: A. Thierry, lekarnar pri angolu varhu v Prigradi pri Logatcu. 1359—13 Zaloge v vseh lekarnah.

Proti zobobolu in gnilobi zob izborne deluje dobro znane antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica s navodlom 1 K. Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljša sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnjilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 8 steklenice Melus. ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno osnanite, ker je res hvala vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik. Metlika, 24. aprila 1905.

Dož. lekarna Mil. Loustoka v Ljubljani; Resljova cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožefovega tujb. mostu. 25 28

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Vesela družba v Šiški zbrana in pojača: »le kleplji, kleplji«, nabrala K 2-70. — G. Alf. Rakušček, pravnik v Kobaridu, K 25-50, katere so darovali sledeči gg.: Fonžari, davčni asistent, K 10, I. Frandolčić, davč. upravitelj, K 5, neimenovani K 5, J. Pignatari K 2, ga. Ana Gabršček, K 1, ostali znesek K 2-50 so darovali domači fantje in nekatere gospodične. — G. F. Jelenčič, nadučit. v Podneju na Tolminkem, K 17-40, katere so zbrali podmeški naprednjaki ob kuritvi kresa v proslavo slovanskih blagovestnikov. — G. J. Medica v St. Petru na Krasu K 4, katere so bile nabrane pri odhodnici gosp. Bitterja iz St. Petra v Postojno. — G. Cramero, brivec, tu, K 2, mesto vstopnine na veselico »Merkurja«. — Prvi dan po prejetju nabiralnika zložili so v gostilni g. Tomaža Bizelja pri »Kolvratarju« stalni gostje K 10. To je lep znak vrle požrtvovalnosti stalnih gostov gori omenjene gostilne. Skupaj K 61 60. — Srčna hvala! — Živel!

Žitne cene v Budimpešti. Dne 10. julija 1908.

Termin.

Pšenica za oktober . . .	za 50 kg K	11 36
Rž za oktober . . .	za 50 kg K	9 60
Koruzna za julij . . .	za 50 kg K	7 48
za avgust . . .	za 50 kg K	7 52
za maj 1909 . . .	za 50 kg K	7 33
Oves za oktober . . .	za 50 kg K	8 48

Efektiv.

5 vin višje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 206, (Srednji srčni tlak 755-9 mm.)

Julij	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebe
10.	9. zv.	737 7/1	18 1	brezvetr.	jasno
11.	7. zj.	739-1	14 2	slab jug	"
	2. pop.	737-1	28 0	sr. jzah.	"

Srednja včerašnja temperatura 18 4°, norm. 19-6°. Padavina v 24 urah 0-0°.

GIESSHÜBLER najboljša namizna in okrepcujoča pijača preskušena pri kašlju, vratnih boleznih, želodčnem kataru ter pri kataru v sapilih. 94-1

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lasniku in v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Brivski pomočnik se takoj sprejme pri Ivanu Potušek, brivcu v Kranju.

Naprodaj sta dve hiši

Poizve se v hiši na Trnovskem pristanu št. 14 v Ljubljani. 2242-1

Išče se mlad bančni uradnik

s prakso, Slovenec, večš popolnoma italijanščine ali nemščine. Ponudbe na: Ustredni banka českých spořitel. Podružnica Trst. 2421

Velike uharice

(sove) po K 20 do 45, skalne jerebe (kotorne) in gozdne jerebe, mlade medvede, jelene, srne, divje koze a 10 do 200 K in druge divjačine kupujem vedno po jako visokih cenah proti takojšnjemu plačilu. Pošiljanje na moje stroške in nevarnost. Več pismo. 2408

Ponudb prosí Karel Gudera, Dunaj, VI/2, dvorni dobavitelj, veletržec z živalmi

Sprejmeta se 2 kolarska pomočnika

eden za kožjska dela, drugi pa za kolesa. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj.

Anton Sedlar izdelovalec voz 2416 1 Novo mesto, Kandija.

Sprejme se takoj strojepisec.

Ponudbe pod »strojepisec« na upravnishvto »Slov. Naroda«. 2425

V hotelu »Štemarje« v Škofji Loki 2422 1 se odda še več

zračnih in lepih sob.

Več spretnih 2345-3

mizarskih pomočnikov sprejme v trajno delo

simon Praprotnik, mizarski mojster Ljubljana, Jenkove ulice šte. 7.

Gospica

Slovenka, 27 let stara, iz poštene družine, želi v službo h kaki dobrosrčni in poštenu rodbini. Zna slovensko ter italijansko in je začetrnica, zna tudi dobro šivati. Pomagala bi rada pri otrocih in opravljala ahka domača dela.

Porudbe na A. Morel, Trst, ulica Zenone 6 I. 240-1

Tesarski polir

z večletno prakso, spreten risar, ki je dovršil obrtno šolo v Gradcu z odliko, zmožen slovenskega in nemškega jezika, 2392-2

išče primerne službe. Naslov v upravnishvto »Slovenskega Naroda«.

Mlad 2393-2

trgovski pomočnik

vešč špecerijske in usnjarske stroke, izučen na deželi, želi premeniti službo. — Naslov pove iz prijaznosti upravnishvto »Slovenskega Naroda«.

Hiša

v Ljubljani

(pripravna za vsako obrt) v kateri je gostilna, se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Koncesija ostane na hiši. Vprašanja pismo pod F. J. 500 na upravn. »Slov. Naroda«. 2417-1

Zlata kaplja.

Dobro znana restavracija v Ljubljani sprejme več

kuhinjskih učenk. 2423-1

Dr. Iv. Geiger

ne ordinuje do 2. avg.

2412-1

Hiša

se proda za vsako ceno!

Stoji v prijaznem kraju pri Škofji kjer je dobro vpeljana mesarija, priprava tudi za gostilno. Hiša s sadnim vrtom obstoji iz 5 sob, prodajalne, ledenice, hleva, kuhinje in kleti.

Več se izve pri Iv. Benedičiču, mesarju v Puštalu pri Škofji Loki.

2417-1

Oglas.

Hrvatsko-slavonska banka

za parcelacijo in kolonizacijo d. d. v Zagrebu

prodaja posestva

vsake veličine

na Hrvaškem in Štajerskem z živim in mrtvim inventarom ali brez njega pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji.

2409-1

Vpraša se pri administraciji »Slovenskega Naroda«.

Hiša z vrtom se proda

po zelo ugodnih pogojih. 2344-2
Natančneje v Rožni dolini št. 154.

Hotel

na Notranjskem se odda sposobnemu
satakarju, oženjenemu brez otrok
ali pa z odraslimi otroki na račun.
Naslov pove upravnistvo „Slov.
Naroda“. 2306-2

Puške

lancasterce od K 26—, flobertovke od
K 8-50, pištole od K 1-50, samokresni
K 5— naprej. Poprave ceno. Ilustr. cenov-
nik franko. 2336-2
F. Dušek, Opočno št. 76.
na državni železnici, Češko.

Donašalec (Zuträger)

in
vaje nec
se sprejmeta
v kavarni „Europa“.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 12—, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franko proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachscl, Lobes 35.
pri Plznu na Češkem. 2173 4

25 hektolitrov dobrega

rdečega vina

iz lastnega vinograda se proda.
Vzorci na razpolago.

Kinko Saurer, trgovec
Bregana, p. Jesenice, Dolenjsko.

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein

Pod trančo št. 1
priporoča 28
vse v svojo stroko
spadajoče pred-
mete po zelo ni-
zkim cenah.
Poprave točno in ceno.
Vnanja naročila
zobratno pošto.

Popolnoma zastonj!!

5000 ur z verižicami.

Povodom cesarskega jubileja in zaradi reklame
za naše novo izdelane jubilejske ure z raz-
širjanjem ilustriranega kataloga, dobi lahko
vsakdo tako velefino novo srebrno remon-
toarko na sldro z oklopno verižico zastonj.
— Pošljite torej svoj naslov in pridenite mu
eno krono (tudi v pisemskih znakmah) za
poštnino in stroške na Uhren-Exporthaus
»Famos« na Dunaju, XVI/2 poštni predal
148. Po povzetju stane K 1'70. 1933-7

Nedosežno + Najnovejša ame- riška Iznajdba +

Migijensko gumasto blago za moške.
Porabno na leta. Patent K 4-60.
Cez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.
Migijensko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk.) Priporočili najpri zdrav-
niški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne
znakme) mu pošlje diskretno in poštnine
prost, sicer 50 vin. več, edina prodaja
+ H. AVER, tvornice za gu-
masto blago. — +
Dunaj IX/2, Nussdorferstr. 3-6.

Največja zaloga navadnih do najfiniših
otroških vozičkov
in navadne do najfinišje

Žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nemška izdelava in
pošilja s povzetjem.

J. KEBER

trgovina z manufakturnim
in perlinim blagom
— v Ljubljani —
na Starem trgu št. 9
priporoča
vence in šopke
za neveste
ter
nagrobne vence
po izredno nizkih cenah.
Potrebščine za krojače in šivilje.

G. ČADEŽ

v Ljubljani
Mestni trg št. 14
polov Urbančeve manufakturne trgovine
priporoča 28

klobuke

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.
Blago imam solidno, cene zmerne.
Postragem točno.

Odlikovan

s častno diplomom in zlato
kolajno na III. dunajski
modni razstavi :: ::
1. maja 1904 pod pokroviteljstvom Nj.
ces. in kr. Visokosti presvetle gospe
:: nadvojvodinje Marije Josipine. ::

P. CASSERMANN

krojaška obrt
v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 3
se priporoča v izgotavljanje moških
oblek kakor tudi vseh avstr. uniform
po najnovejšem kroja.
Priznana solidno delo in zmerne cene.
Priznato angleško blago je v največji iz-
beri vedno v zalogi.

Najbogatejša zaloga in naj- raznovrstnejše izbire

Klavirjev in harmonijev
ima

Alojzij Kraczmér

Izdelovalec klavirjev in sedne za-
prisoženi zvedenec

Ljubljana Sv. Petra cesta št. 4.

Vedno se v
zalogi
preigrami
pa brezkibel
klavirji.
Pravna-
mom ubi-
ranje in
poprav-
ljanje vseh sistemov. Glavne
zastopstvo dvornih firm L. Bösem-
dorfer na Dunaju, Gebrüder
Stingl na Dunaju, August
Förster v Lohovu, Th. Mann-
berg v Lipskem. Za vsak pri-
nos kupljen klavir dobi jamčilo.
— Najnaka izposojalstva. —
Delna pisarna.

V zalogi imam več hektolitrov
beloga in črnega

istrijskega vina.

Na zahtevo pošljem pokušnjo.
Štefan Kalister
Divača. 2364-3

Avtom. pasti na veliko.

Za podgane fl. 2—, za miši fl. 1'80
Ujame se jih brez nadzorstva v eni noč
do 40, duha ne ostane, nastavlja se samo
„Eclipse“, past za ščurke, ki jih
ujame v eni noči na tisoče. Stane fl. 1'20.
Povsod najboljši uspeh. Razpošilja po povzetju
J. Schüller, Dunaj II, Kurzbaugasse 4/30
Premnogo zahval in prisnanj. 1335-1

Odlikovano z najvišjo odliko „Grand
Prix“ na svetov. razstavi v St. Louisu.
V tabličah po 10 h napredaj povsod.

Peter Wernig

o. in kr. dvorni dobavitelj
družba z omejeno zavezo
Borovlje na Koroškem
priporoča 835-19

lovske puške vseh sistemov,
priznana izdelki prve vrste z
največjim strelnim učinkom.
Cenovniki zastoj in poštnine „prosto.“

Seydlin

Najbolje za zobe.

„CROATIA“

je edina hrvaška zavaro-
valnica osnovana od občne
svebodnega in kr. glavnega
mesta Zagreba.

== „CROATIA“ ==

osnovana na temelju vzajem-
nosti, sprejema v zavarovanje
proti požaru in vpepelitvi po
blisku nepremičnine vsake
vrste (hiše, gospodarska po-
slopja, tvornice, mline itd.)
ter premičnine (kakor hišno
opremo, gospodarsko orodje,
opremo, stroje, blago, žito,
blago v trgovinah itd.) po
jako ugodnih pogojih in niskih
cenah.

1881 s Vsa pojasnila daje

glavni zastop „Croatie“
v Ljubljani, Kongresni try 15.

(Za vsa večja mesta na
dozvoli se iščejo zastopniki.)

Perje

za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“

Ljubljana
Stari trg št. 9
velika zaloga

čevljev

domačega in tujega izdelka.
Trpežno blago. — Cene solidne.
Točna postrožba.

Jos. Eberle

urar
trgovec z zlatarino
in srebrnino

na Mestnem trgu št. 17
priporoča svoje velike zalogo preceliz-
skih ur iz prvih tovar, bndlik,
stenskih, salonskih in ur na
mihale, briljantov, zlatarino
in srebrnino. Namizna oprava
iz kitajskega srebra.

Lastna delavnica za popra-
vila in vsa nova dela.

Najboljši kozmetični predmeti so:

Ada
milo 80 h,
cream po
1 K.
za olepšanje polti in
telesa.
Ada
ustna voda
zobni pra-
šek po 1 K.
za gojitve zob in ust.
Ada
lasna voda
lasna po-
mada po
1 K. za ohranitev
in rast las.

Ti izdelki „Ada“, ki
so oblatveno va-
rovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschlager, komik
J. Svobode naslednik
v Ljubljani.
Madamestke na „Aldo“ snavrajta.
Kupujte zaupno te domače izdelke.

Avg. Agnola

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana,
svetilk, zroal, šip, ko-
zaroev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda
po najnižjih cenah.

Sprejmeta se dva učenca

iz boljše hiše pri trvdki 2383-2
Br. Hlavka
Prešernove ulice št. 5 v Ljubljani.

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste z eno, dvema ali večimi
sobami od 8 kron mesečno naprej,
se takoj ali za pozneje oddajo v
novozgrajenih hišah v Predovičem
Selu poleg Ljubljane. 937 18

Več se izve pri Eliji Predoviču
na Ambrozevem trgu 7, Ljubljana.

Presno maslo, jajca in grozdne sadeže

kupuje 2390-2
v vsaki množini trgovina s sirom
Henrik Dobiasch
16/2 Grund-
steing. 44.
Dunaj.

Dobre ideča, prostorna prodajalna

s mešanim blagom na lepem pro-
storu v Ljubljani ter poleg spadajoče
stanovanje

z sobe, kuhinjo, kletjo in drvar-
nico in 25-30 m² vrta za ze-
lenjavo se takoj ali za avgustov
termin odda. Letna najemnina 500 K.
Poizve se na Opekarski cesti,
Veliki stradon št. 9. pri Alojziju
Večaju v Ljubljani. 2334-3

Opozorilo.

Akonbi kako zemljišče ali trgovino vsake
vrste, hotel, vilo, gostilno, graščino, opekari-
nico, sanatorij itd. itd. v mestu ali na deželi
hitro in diskretno radi prodali ali kupili,
ako iščete posojila ali soudeležbe obrnite
se zaupno na

„Prve zemljiščne uprave“

(Eerste Realitäten Verwaltung)
: Dunaj, VIII., Albertgasse 30. :
Prve vrste strogo reelno, kulantno, največje
in strokovnjaško podjetje.
Zastopstva v vseh deželah Avstro-Ogrske
in v sosednjih državah. Generalni zastopnik
pride prihodnje dni semkaj. Ako želite nje-
govega neplačnega obiska zaradi pregledanja
in dogovora, nam, prosimo takoj naznanite.
Največji promet s kupčijami med Du-
najem in provinco. 2401

Trgovska hiša

z enim nadstropjem, v najboljšem stav-
bnem stanju, na zelo ugodnem prometnem
kraju v Savinski dolini, na razpotju treh
okrajnih cest, se proda. V hiši je zelo
obiskovana trgovina z mešanim blagom,
velika gostilna s pravico iznajetosti,
c. kr. prodaja duhana in c. kr. poštni
urad. Poleg hiše je novo gospodarsko
poslopje, ledenica, kegljišče in velik vrt.
Ako kupec želi, se mu še lahko tudi drugi
sadošnosni vrt, nekaj travnikov in njiv proda
— vse pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji.
Prvo plačilo 10.000 K. — Natančnejša po-
ročila daje Marija Moser v Ksaveriji v
Savinski dolini. 2363 3

Podpisano društvo ima še

— naprodaj —
okolu 350 hl dobrega
belega vina

250 hl refoška.

Cena po dogovoru. Vzorci na
razpolago. 2389-2

Potrošno obrt. gospod. društvo
v Buzetu (Istra).

Ženitna ponudba.

Gospica stara 19 let, večša vsega
gospodinjstva ter obenem fino izobra-
žena kakor tudi zelo muzikalna z
gotovino 90.000 K, bi se rada sezna-
nila z gospodom v starosti 25-30 let
v svrhu ženitve. Le resne ponudbe s
sliko, katere se takoj vrne, je poslati
do 17. t. m. pod naslov: „Resna
bodočnost“ poste restante, Ljub-
ljana. Glavna pošta.

Na anonimna pisma se sploh ne
ozira. 2381-2

Na revmatizmu in na protinu trpečim rad brezplačno pis-
meno sporočim, kako sem popolnoma
osvredel od svojega trdovratnega muke-
polnega trpljenja. 2397-1
Karel Bader, Monakovo,
Kurfürstenstrasse 40a.

Kako si upaš mi prinesiti kaj drugega,
nego preizkušeno dobri
„Ottoman“-cigaretni papir ali stročnice.

Urarski
učenec
se sprejme pri Rudolfu Rusu v
Kranju. 2265 11

Več čevljarških pomočnikov
sprejme takoj
J. Kolman, 2413-1
čevljar na Bledu.

Lepa
pritlična hiša
se iz proste roke prodaja;
ima pet sob in lep vrt. 2394-2
Poizve se pri gostilničarju Kon-
čanu v Rožni dolini pri Ljubljani.
Zaradi preureditve prodajalne
prodaja
tvrdka Ant. Krisper,
Ljubljana, Mestni trg,
po zelo nizkih cenah
več steklenih omar
in
stelaž.
Kupci naj si jih blagovolijo isto-
tam ogledati. 2407

2 hiši
ste naprodaj
v Spodnji Šiški.
Več se izve pri gostilničarki
g. Ant. Koršič. 2366-2

Zaloga
karbida
30 kron franko.
Josip Frko, instalater
najsigurnejše acetilenske razsvetljave
v Ljubljani. 2399-1

V nedeljo, 12. julija t. l.
na Koslerjevem vrtu
velik
vojaški
KONCERT
Začetek ob polu 5. Vstop prost.
Cene kakor navadno pri koncertu.
K obilni udeležbi najvjudneje vabi
restavraterka. 2398

Kopalno perilo
zaradi pozne sezone in velike zaloge
20 odstotkov ceneje.
2301 9
C. J. Hamann, Mestni trg št. 8,
Ljubljana.

Velika serijska prodaja!
60% nižje cene za vse poletne predmete n. pr.: damsko ba-
tistine in svilnate obleke, svetle obleke, piketasta in platnena
krila ter čipkaste in batistaste bluze.
Moške in deške listrove in pralne obleke in lahke obleke
iz poletnega blaga.
„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIČ
v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. žel.
5-50 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob ne-
deljah in praznikih do Trbiža).
7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica,
d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Po-
drožico, Celovec, Praga.
7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Praga.
11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, (čez Po-
drožico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel.,
Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, (čez Po-
drožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič,
Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico)
Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica d. ž.,
Trst d. ž., Beljak juž. žel., (čez Po-
drožico).
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)
C. B. BERNATOVIČ državni železnice v Trstu.

Srednjevelika
blagajna
(Wertheimerica)
se kupi takoj.
Ponudbe na upravnistvo „Slo-
venskega Naroda.“ 2369-3

Učence
za kolarsko, kovaško in
sedlarsko obrt
sprejme takoj
Peter Keršič,
tovarna voz, Šiška-Ljubljana.

Vino poceni!
V gostilni 2382 3
pri „litru“
na Bregu šte. 2.
Toči se:
bele istrjanske vine liter po 56 v
črno „ „ „ 56 „
rdeče dolensko „ „ „ 72 „
Vino poceni!

HOTEL „ILIRIJA“
v Ljubljani.
Jutri, v nedeljo, 12. julija
velik zbirkovalni
KONCERT
popolne
ljublanske Društvene godbe.
Začetek ob 10. Vstop prost.
Za obilen obisk se priporoča
Marija Novak
hotelirka.
2419
Uradno dovoljena
že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služb
G. FLUX
Gorposke ulice št. 6 2400

išče najino: 4 gospodinj, samostojne
kuharske (brez gospe v hiši) 30-40 kron
plače; kuharske na deželo in letovišče (ku-
hinjsko dekle), prodajalke v kopališče,
pestanje, hišne in bane, več deklic za
vse; kočijaž za fino mestno hišo; postilion
za Gorenjsko itd. itd. — Priporoča se:
preprosti Francozinji (Švicarici) sedaj v
Ljubljani v službi, moralni in ki imata radi
otroke; hotelska hišna, blagajničarka v
točilnico in kavarno; natakarica na račun
z letnimi izpriševaji.
Vestna in karkoli možno hitro
postrežba zagotovljena.
Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovo.
Prosi se za natančni naslov.

Gostilna
pri „Krakovčanu“
Valvazorjev trg 4.
Istrijanec rum. l 56 h
beli „ 64 „
Cviček rdeči „ 72 „
„ „ „ 88 „
Rebula „ „ 88 „
„ „ „ 96 „
Refoškati „ 96 „
Dobe se tudi vodno marja
in gorke jedila. 2397 1

Zaradi družinskih razmer menjam ali
prodam v lepem kraju, kjer je c. kr.
sodišče in davkarija ter velike tovarne
dobro, več let obstoječo 2391-2
brivnico
pod zelo ugodnimi pogoji. — Kje,
pove upravnistvo „Slov. Naroda“

Strojnik
izučen ključavničar, išče službe.
Sprejme jo tudi, če je prav samo za
nekaj ur na dan.
Naslov v upravnistvu „Sloven-
skega Naroda.“ 2360-3

Käthe voda za prsi.
Senzacionalno sredstvo v do
sego čarobnih prsi. Käthe
voda za prsi se rabi samo
zunanje. Zajemeno neškod-
ljivo. Stoklenice po 3, 5
in 8 kron pošilja po po-
vzetju 2316-53
Käthe Menzel, Dunaj VII.
Mariahilferstrasse 120, II. St. T. 32.

Kavarna „Ilirija“
v Ljubljani,
3 minute od Južnega kolodvora
je vsak dan 2346 3
vso noč odprta.

Dama 2377-3
31 let stara, trgovsko izučena, zmožna
slovenskega, nemškega in angleškega jezika
išče primerne bolj samostojne službe
tu ali na deželi.
Prijazne ponudbe se prosi pod „Dama“
na upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Izsprašan kurjač
išče službe.
Nastop 21. t. m.
Naslov pove upravnistvu „Slo-
venskega Naroda.“ 2350-3

Učenca
v trgovino s špecerijskim blagom
sprejme 2385-2
Ferd. Hlebs v Kranju.

Eden eventualno dva spretna
trgovska pomočnika
se sprejmeta za spedijsko podjetje. Oni,
ki so pri enakem podjetju že delovali, imajo
prednost. 2375-3
Ponudbe z referencami na upravnistvo
„Slov. Naroda“ pod „Nabrežina“.
Spretna
prodajalka
pridna in poštena se sprejme takoj
pri tvrdki J. Keber v Ljubljani,
Stari trg št. 9. 2368-3

Mestno županstvo v Radovljici
razpisuje
službo občinskega tajnika.
Plača po dogovoru. Prošnje je vlagati do 19. t. m. Prosilci, ki so v
tej stroki že izveščani, imajo prednost. 2115-1

IVAN & NIKOLAJ ŽIC
trgovina z vinom na veliko.
Ladje: „Domitila“ & „Štefanija“
v Pulju v Istri
prodajata vina:
Vino z Visa, črn . . . liter po 40 in 42 h 48 50
„ „ „ „ „ 34 36
Istrijanec, črni . . . „ „ 34 36
„ „ „ „ „ 36 38
Dalmatinec, črni . . . „ „ 34 36
„ „ „ „ „ 40 42
„ „ „ „ „ 34 36
Šijer, (Opolo) . . . „ „ 34 36
franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunajo, pa jih je treba čimprej vrniti
tranko kolodvor Pulj. Pošilja se le po povzetju in sicer samo od 56 litrov naprej. Za priročnost
svojih vin popolnoma jamčiva. 895-9

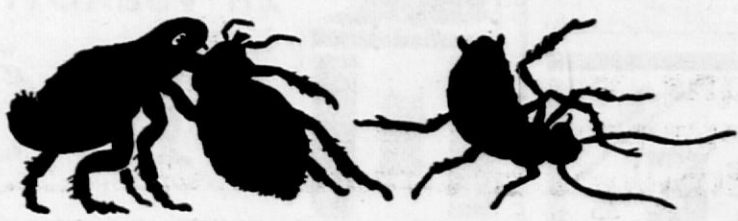
Tvrdba ustanovljena l. 1858. Telefona za Dunaj št. 350 in št. 20585.
Veletržec z vinom
A. KAJFEŽ, Kočevje.
Filijalke:
LJUBLJANA, (prodaja na debelo). 1049-17
DUNAJ I., Hohermarkt št. 3. (restavracija).
DUNAJ XVI., Sechshaus, Vladukt šte. 1 (restavracija).
DUNAJ XV., Mariahilfergürtel 33 (prodaja na debelo).

Št. 22.996. 2411-1
Razpis službe.
Na mestnem dekliskem liceju v Ljubljani je oddati s 1. septem-
brom t. l. stalno mesto
učitelja s srednješolskim izpitom
za matematiko in fiziko
s slovenskim učenim jezikom.
S to službo je zvezana učna obveznost, službena doba in dohodki
srednješolskih učiteljev v Ljubljani, kakor jih določa § 4. zakona z dne 19.
septembra 1898 in §§ 8. in 9. zakona z dne 24. februarja 1907.
Morebitno zahtevo všteti prejšnje službene dobe je v prošnji izrecno
navesti.
Pravilno opremljene prošnje za to službo je vlagati najkasneje
do 20. julija t. l.
pri mestnem magistratu v Ljubljani.
Mestni magistrat ljubljanski,
dne 8. julija 1908.

Zacherlin

pomaga čudovito kot nede-
sežni „uničevalec mrčesa“.
— Pristen samo v steklenicah.
Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

PATETNE

vseh dežela izposluje in izkorišča

M. GELBHAUS

4877-32

inženir in zapriseženi patentni posrednik na Dunaju

VII. Siebensterngasse 7, nasproti c. kr. patentnemu uradu.

Fr. P. Zajec

Ljubljana
Starl trg 26

priloga
svoj dobro urejeni
:: optični zavod ::

kakor razna očala,
ščitnice daljnogleda
toplomerje, krako-
merje itd. — Očala in
ščitnice se napravijo na-
tančno po zdravniškem
receptu. 28

Velika zaloga

raznih

žepnih in stenskih

zlatnine in srebrnine.

Čeniki za optično blago in separadni ceniki ur in
zlatnine se razpošiljajo franco.

cilindre in
Klobuke čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
priloga
IVAN SOKLIČ.

Zelo blizu c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Pod tramvaj št. 2. Postaja elek. železnice.

Kavarna „Ilirija“

Kolodvorske ulice št. 22 v Ljubljani.

P. n. slav. občinstvu vljudno naznam, da sem prevzel z
današnjim dnem na novo urejeno

kavarno „ILIRIJA“

katero bom vodil kakor doslej nadalje, in se bom potrudil —
z ozirom na svoje dolgoletno poslovanje v tej stroki — povsem
zadostiti vsem zahtevam in željam slav. občinstva. 2322-3

V kavarni so na razpolago dva izvrstna **biljarda** (trrdka
Seifert), posebna **igralna soba**, kakor tudi vsi domači in tuji
politični in ilustrovani **časopisi**.

Izborne **pijače**, **likerji**, **čaj**, **kava** itd., **vina** v **buteljkah**
vseh vrst — postrežba točna.

Vsem svojim dosedanjim gostom se tem potom za izkazano
mi zaupanje kot plačilni marker zahvaljujem, ter prosim, da mi
to zaupanje ohranijo tudi naprej.

Za mnogobrojen obisk se vljudno priporoča

Stevu Miholič, poslovođa.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Subskripcija

na 2500 delnic četrte Izdaje Ljublj. kreditne banke v Ljubljani po K 400 nominalne v skupnem znesku K 1.000.000

Redni občni zbor delničarjev z dne 6. marca 1907 je sklenil spremembo §-a 4. bančnih pravil in povišanje delniške
glavnice od dosedanjih K 2.000.000— na K 3.000.000— z izdajanjem 2500 komadov novih polno vplačanih na
imetnika se glasečih delnic po K 400— nominalne.

Obenem je pooblastil upravni svet, da razpiše zadevno subskripcijo kadar bo to smatral za nadaljni razvoj banke potrebnim.

Ta sklep je odobrilo c. kr. ministrstvo notranjih zadev sporazumno s c. kr. finančnim ministrstvom
z odlokom z dne 30. maja 1908 št. 12278.

§ 10. odd. 4 bančnih pravil predpisuje, da vloge na knjižice ne smejo presegati dvojnega zneska vplačanega
delniškega kapitala. Ker pa znaša sedanje stanje vlog na knjižice že čez K 4.000.000— in nadalje z ozirom na bližajočo se
otvoritev podružnice v Trstu je sklenil upravni svet razpisati subskripcijo v roku od 1. do 15. julija t. l. pod sledečimi pogoji:

Prednost do mladih delnic imajo imejtelji starih in pripada torej na vsaki 2 stari 1 nova delnica. Delnice,
katerih ne prevzamejo dosednji delničarji, se po izidu subskripcije dodelijo gg. subskribentom nedelnicarjem.

Ljubljanska kreditna banka vabi torej:

1.) Svoje dosedanje delničarje k subskripciji novih delnic za kurz K 430— za vsako novo delnico
v nominalni vrednosti K 400— s pravico do dividende od 1. januarja 1909.

2.) Gg. subskribente nedelnicarje k subskripciji za kurz K 480— za vsako novo delnico s pravico
do dividende od 1. januarja 1909.

3.) Vpisovanje novih delnic se vrši s posebnim zglasilom od 1. julija do 15. julija t. l. proti predložitvi starih
delnic brez kuponskih pol pri blagajnah centrale v Ljubljani in pri podružnicah v Spletu in Celovcu. Stare
delnice se pri predložitvi precolekujejo in takoj vrnejo.

4.) Pri vpisovanju se mora položiti za vsako novo delnico K 130 od delničarjev, in K 180 od nedelnicarjev v gotovini.

5.) Drugi obrok v znesku K 150— za vsako delnico se mora plačati do 1. septembra t. l.

6.) Tretji obrok v znesku K 150— za vsako delnico se mora plačati do 1. novembra t. l.

V ostalem se prepušča vsakemu subskribentu prosto, da vplača tudi ves znesek naenkrat.

Vse zneske vplačane na nove delnice bode banka obrestovala po 4 $\frac{3}{4}$ % od dne vplačila do 31. dec. t. l.

O izvršenih vplačilih se izročijo gospodom subskribentom začasno potrdila in po 31. decembru 1908 popolni obračun.

Proti vrnitvi vseh potrdil o izvršenih vplačilih se bodo izročile nove delnice gospodom delničarjem začetkom leta 1909.

V Ljubljani, dne 27. junija 1908.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.